

Štoreški ŽELEZAR

Leto XIII. — Št. 4

25. april 1973

USTANOVILI SMO TOZD

Po sklepu komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil dne 6. 4. 1973 so bili organizirani zbori delovnih ljudi z namenom, da sprejmemo sklep za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela. Na zborih delov. ljudi je bil sprejet sklep za 1. fazo uveljavljanja ustavnih dopolnil, ki predvideva dve TOZD in eno OSS. Komisija že pripravlja osnutek predloga za drugo in tretjo fazo uveljavljanja ustavnih dopolnil in s tem tudi ustanovitev več temeljnih organizacij združenega dela.

Po programu uveljavljanja ustavnih dopolnil je bil določen rok za sprejetje sklepov o ustanovitvi TOZD in OSS 10. april 1973.

— Gradišnik Frido za strokovne službe (OSS);

— ing. Urbančič Jože za sklop 114 (TOZD I);

— ing. Barborič Janez za sklop 117 in MO (TOZD I);

— ing. Pišek Alojz za vzdrževanje in energetiko (OSS).

Prvi zbor delovnih ljudi je bil 9. 4. 1973 v jedilnici valjarne II. Zbrani so bili delavci obrata valjarne II, obrata jeklovleka, kalibrirnice II, priprave dela in vodstva sklopa.

Predsednik sindikalnega odbora tovariš Ivanuša Marijan je zboru pojasnil pomemben dogodek, nato pa predlagal delovno predsedstvo. Tovariš Pugelj Milan je bil delovni predsednik, prečital je sklep o ustanovitvi te-

Na ustanovnem zboru v valjarne II in jeklovleku

Program za organizacijo sprejetja sklepov na zborih delovnih ljudi so pripravili in tudi zelo uspešno izvedli v sodelovanju s tajništvom organov upravljanja, predsedniki delavskih svetov enot, predsedniki sindikalnih odborov in sekretarji ZK naslednji tovariši:

meljne organizacije združenega dela (TOZD I).

Delavci so na zboru izvolili komisijo za popis obratnih in osnovnih sredstev in sicer: Krajnc, Haler in Plahuta M. Od skupnega števila zaposlenih v teh enotah 206 je bilo prisotnih na zboru (Nadaljevanje na 2. strani)

Praznovanje 1. maja

Pred nami je največji praznik delovnih ljudi — 1. MAJ in obletnica ustanovitve OF slovenskega ljudstva. Tako kot nekaj let nazaj, bo tudi letos Občinski sindikalni svet Celje pripravil priložnostne prireditve posvečene obema praznikoma.

Komisija za rekreacijo in oddih bo od 23. do 28. aprila organizirala množična tekmovanja v kegljanju, streljanju, tekih, kolesarjenju in hoji. Delavcem in njihovim družinam bo za praznične dni na voljo tudi vrsta športnih rekvizitov za sproščeno rekreativno dejavnost na posebej urejenih terenih na Gričku.

PROGRAM ZA 1. MAJ

30. APRIL

- ob 19. uri promenadni koncert godbe na pihala na Savinjskem nabrežju
- ob 20. uri kresovi na Golovcu, Grmadi in Aljaževem hribu
- ob 20. uri ognjemet na Starem gradu

1. MAJ

- ob 6. uri bučnica v Štorah in Celju

ZA DELAVSKI PRAZNIK

Življenje, delo in težave nas iz dneva v dan bolj obremenjujejo. Vsakodnevne skrbi nam mnogokrat ne dovoljujejo, da bi si za dan ali dva odpočili in ugotovili dosedanje uspehe marljivega dela. Čutimo, da se nam pridnost pri delu bogato obrestuje. Iz skupnih prizadevanj si ustvarjamo novo življenje, boljše delovne pogoje, pravičnejše plačila za vloženi trud in lepšo prihodnost za naše otroke.

Za 1. maj — praznik delovnih ljudi, se za nekaj ur ustavi tudi delavčeva roka. Tedaj obstanejo vsi stroji, ugasnejo peči, tovarniške sirene molčijo, tovarna onemi...

Delavski razred vsega sve-

ta naj bi ta dan praznoval svoj praznik. Delavci zaslužijo vso pohvalo za njihovo delo in doprinos k razvoju celotne družbe.

Družbeni razvoj se uresničuje s tem, da delavski razred prevzema vse več odgovornosti nase in sam odloča o jutrišnjem dnevu. Ta naloga je zahtevna in odgovorna, vendar delavska zavest ni namišljena.

Dragi delovni ljudje!

Za praznik vam iskreno čestitamo z željo, da bi tudi v bodoče uspešno gradili socialistično družbo. Želimo, da bi se skupno veselili delovnih uspehov, da bi bil vaš kruh manj trd in črn ter da bi se vaša roka lahko večkrat odpočila.

OCENA POSLOVANJA V LETU 1972 V ZDRUŽENEM PODJETJU SLOVENSKE ŽELEZARNE

Ko smo pred enim letom ocenjevali poslovne uspehe iz leta 1971, smo ugotavljali, da so slovenske železarne na številnih področjih dosegle pomemben napredek. Časi, ko smo se srečevali z velikimi izgubami, so bili že skoraj pozabljeni in dobiček, ki smo ga prikazali v zaključnih računih, je bil tako ugoden, da si skoraj nismo upali predvideti, da se bo tako plodno leto kmalu znova ponovilo. Edino področje našega poslovanja, zaradi katerega smo bili resnično zaskrbljeni, je bila visoka, že dalj časa trajajoča nelikvidnost.

Ko sedaj ogledujemo podatke, ki kažejo dosežke našega poslovanja v letu 1972, lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da imamo za seboj še eno izredno plodno leto. Akumulacija, ki smo jo to pot dosegli, je celo večja od leta 1971, znatno smo uspeli povečati svoje osebne dohodke in odpravili smo tudi nelikvidnost, ki nas je v našem poslovanju dosedaj tako zelo ovirala.

Dve zaporedni ugodno zaključeni poslovni leti sta nam prav gotovo močno utrdili zaupanje v koristnost in perspektivo nadaljnega razvoja slovenske črne metalurgije. Zato si to pot smemo dovoliti, da svoje delo ocenjujemo ne samo z vidika uspehov, ampak smo dolžni kritično prikazati tudi tista področja našega poslovanja, kjer nismo storili vsega tako zadovoljivo, kot bi to objektivno bilo mogoče.

I. Proizvodnja

V proizvodnji smo v letu 1972 sicer dosegli napredek, vendar na tem področju vseeno nismo povsem zadovoljni. Naši proizvodni dosežki so namreč v vseh tovarnah skromnejši, kot smo predvidevali z letnimi načrti. Poglejmo nekaj najbolj značilnih podatkov:

— surovega železa smo pridelali 4% več kot leta 1971, a 10% manj kot smo načrtovali;

— v proizvodnji surovega jekla smo napredovali za 2%, za načrtom pa zaostajamo za 5%;

— blagovna proizvodnja je za 5% večja, za načrtom pa zaostajamo za 3,4%.

Lahko bi našli nekatere prav tehtne razloge, zaradi katerih nismo v proizvodnji dosegli vseh predvidenih količin (redukcije v oskrbi z električnim tokom, nepredvideni remonts itd.), a vendar moramo biti dovolj kritični do svojega dela in priznati, da prihaja do izpadov v proizvodnji tudi zaradi razlogov, ki jih povzročajo pomanjkljivosti v naši organizaciji, ne vedno zadostni zavzetosti za delo in podobno.

Proizvodni dosežki seveda niso v vseh tovarnah enaki. V skupni in blagovni proizvodnji je naj-

bolj napredovala železarna Štore in sicer predvsem zaradi uvažanja novih proizvodnih zmogljivosti.

Proizvodne uspehe ocenjujemo dokaj kritično še posebno zaradi tega, ker so bili doseženi z večjim številom zaposlenih. Zato nas tudi kazalci produktivnosti, ki jih izražamo v obliki fizično dosežene proizvodnje na zaposlenega, opozarjajo, da smo v proizvodnji v letu 1972 v nekem smislu stagnirali.

Neugodne ocene, ki jih delamo na osnovi skupnega fizičnega obsega proizvodnje, bi lahko do neke mere popravili, če bi upoštevali, da je v sami proizvodnji prišlo do nekaterih strukturnih sprememb in sicer v tem smislu, da smo v primerjavi z letom 1971 naredili nekoliko več takih proizvodov, ki ob enaki tonaži zahtevajo več vložene delo in so na trgu zato tudi bolj vrednoteni.

II. Prodaja in izvoz

Prodaja jekla na domačem trgu je zelo ozko vezana na gibanje skupnega obsega industrijske proizvodnje v državi, še posebno pa je odvisna od politike na pod-

(Dalje na 3. strani)

USTANOVILI SMO TOZD

(Nadaljevanje s 1. strani)

134. Vsi prisotni so glasovali za sklep o ustanovitvi TOZD I, t.j. 65,05 % od števila zaposlenih.

Dne 10. aprila 1973 je bil sklican zbor delovnih ljudi iz strokovnih služb.

Predsednik DSE tovariš Zagoričnik, je pričel z delom zbora tako, da je navzoče opozoril na velik dogodek, ki bo s sprejetjem sklepa o ustanovitvi TOZD in OSS zahteval nove odnose v duhu ustavnih dopolnil. Predlagal je delovno predsedstvo. Delovni predsednik, tovariš Gradišnik Frido, je navzočim predložil predlog za izvolitev organov zbora, nato pa predlagal, da tovariš Voga Tugomer, glavni direktor in predsednik komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil, navzočim pojasni vsebino sklepa, o katerem bodo glasovali vsi delavci v bodoči organizaciji skupnih služb (OSS). Tovariš Voga je poleg vsebine sklepa poudaril še predvsem naslednje:

— Status skupnih služb dobi svoj poseben pomen zaradi svoje dejavnosti, ki jo vrši za temeljne organizacije združenega dela. Službe bodo s svojim strokovnim delom v danih razmerah lahko zagotovile največjo rentabilnost, likvidnost, ustrezno rast in obstoj podjetja. Istočasno morajo službe predstavljati jedro integralnih poslovnih akcij.

Z jačanjem strokovno poglobljenega dela in z razvojem dejavnosti, lahko brez povečanja stroškov za te službe, dosežemo v enakopravnem partnerstvu s proizvodnimi enotami ustrezne družbeno-ekonomske odnose, ki bodo zagotovili lepšo bodočnost delavcem v TOZD in delavcem v OSS.

— Podjetje je še vedno v aktiviranju novih kapacitet, zato je toliko pomembnejši sklep o ustanovitvi TOZD in OSS, ker zajema določene pogoje, kot: tehnične, ekonomske, organizacijske, kadrovske in politične, ki jih moramo najbolj strokovno in v čim krajšem času izpolniti.

— Zmotno bi bilo mišljenje, da

nih principih in novih metodah dela.

Razumeti moramo, da je ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela proces in da smo mi šele na začetku organiziranja tega procesa.

Vsi si želimo objektivne in poštene odnose, ki bodo omogočali

Predsedstvo ustanovnega zbora za valjarno I, plavž, jeklarno in šamotarno

v skupnem prizadevanju še boljše rezultate, zato moramo tudi s samoupravnimi akti te odnose natančno opredeliti.

Verifikacijska komisija je ugotovila, da je od 625 zaposlenih v strokovnih službah in enotah, ki bodo spadale v OSS, prisotnih 370 članov kolektiva.

Za sklep o ustanovitvi organizacije skupnih služb je glasovalo 370 prisotnih (100 %) to je 59,2 % od vseh zaposlenih v teh enotah.

Za popis obratnih in osnovnih sredstev sta bila izvoljena: Golež Lidija in Kaluža Ladislav.

Dne 10. aprila 1973 je bil sklican tudi zbor delovnih ljudi livarne II in mehanske obdelave (MO). Predsednik zbora je bil tovariš Gornik Franc. Sklep o ustanovitvi temeljne organizacije združenega dela v 117. panogi — TOZD II. je tolmačil ing. Barborič. Janez. Od skupno zaposlenih v teh dveh enotah 424 delavcev je prisostvovalo in glasovalo za

sklepa o ustanovitvi temeljne organizacije združenega dela 114. sklopa (TOZD) in naloge, ki nas v zvezi z uveljavljanjem ustavnih dopolnil še čakajo.

Od skupno zaposlenih v navedenih enotah 114. sklopa, to je 552 delavcev, je prisostvovalo na zboru 410 članov, to je 74,27 %. Vsi prisotni (100 %) so glasovali za sklep o ustanovitvi TOZD I: brez dopolnitev.

Za popis osnovnih in obratnih

dikalnega odbora in predlagal delovno predsedstvo in predsednika tovariša Senica Martina, ki je tudi predsednik DSE.

Sklep je obrazložil glavni inženir vzdrževanja ing. Pišek Alojz.

Za sklep o ustanovitvi organizacije skupnih služb (OSS) je glasovalo od skupnega števila zaposlenih, to je 228, prisotnih 121. Vsi prisotni so glasovali za sklep, to je 53,07 %.

Za popis osnovnih in obratnih sredstev so bili izvoljeni naslednji: Mackošek A., Vindiš A., Herman A., Zupanc S., Skale A. in Gornik I.

Na zboru 12. 4. 1973 so izglasovali sklep člani naslednjih delovnih enot: mehanična I, elektrodelavnica I, energetika I, merilna služba in avtooddelek.

Zbor je pričel tovariš Metličar Martin, vodil ga je tovariš Senica Martin. Sklep je pojasnil tudi na tem zboru ing. Pišek Alojz. Zbor je izvolil iste člane delovnih enot za popis osnovnih in obratnih sredstev, kot prvi zbor dne 11. 4. 1973. Od skupno zaposlenih v teh enotah, to je 238 članov, je na zboru bilo prisotnih 140 ali 58,82 %. Za sklep je glasovalo od 140 prisotnih 137 članov, to je 57,56 % (od 238 zaposlenih); proti je glasoval en član, to je 0,42 %,

sredstev so bili na tem zboru izvoljeni tovariš Krajnc E., Haler F. in Plahuta M.

Predsedstvo ustanovnega zbora za livarno II in mehansko obdelavo

Po organizaciji in udeležbi je to bil eden najbolj uspešnih zborov v Železarni Store. Priznanje gre vsekakor organizatorjem zbora.

Dne 11. aprila 1973 je bil zbor delovnih ljudi tudi za livarno I in modelno mizarno.

Predsednik zbora je bil tovariš Korošec Ignac. Sklepe je pojasnil ing. Barborič Janez. Za sklep so glasovali od skupno zaposlenih 240 članov vsi prisotni, to je 147 članov ali 61,25 %. Za člane popisne komisije so tudi na tem zboru bili izvoljeni tovariš Mlakar Daniel, Mastnak F. in Kozelj B.

Dne 11. in 12. aprila 1973 je bil organiziran zbor delovnih ljudi v dveh skupinah in sicer:

Na zboru 11. 4. 1973 so izglasovali sklep naslednjih delovnih enot: promet, mehanična II, elektrodelavnica II, energetika II in priprava vzdrževanja.

Z delom zbora je pričel tovariš Žibret Anton, predsednik sin-

vzdržala sta se dva člana, to je 0,84 %.

Na vseh zborih delovnih ljudi je za sklep o ustanovitvi TOZD I, TOZD II in organizacijo skupnih služb (OSS) glasovalo 1.553 članov kolektiva ali 61,80 %, dva sta se glasovanja vzdržala (0,80 %) in en član je glasoval proti (0,04 %) od skupnega števila zaposlenih v podjetju.

S tem, da je za sklepe glasovala potrebna večina, t.j. 61,80 %, so dani pogoji za izvajanje programa uveljavljanja ustavnih dopolnil.

Komisija se za sodelovanje na zborih delovnih ljudi, predvsem pa organizatorjem, zahvaljuje ter pričakuje sodelovanje vseh članov kolektiva pri naslednjih zelo zahtevnih nalogah, ki smo jih predvideli in z njimi seznanili vse člane kolektiva v prejšnji številki našega glasila.

Komisija za uveljavljanje ustavnih dopolnil

Ustanovni zbor za valjarno I, plavž, jeklarno in šamotarno

se delavcem, združenim v organizaciji skupnih služb krnijo določene pravice. V bistvu gre za urejanje družbeno-ekonomskih odnosov na novih pozicijah, gre za drugačno delitev dela in opredelitev odgovornosti za rezultate dela ob popolnoma enakih samoupravnih pravicah.

V našem kolektivu smo s temi sklepi, ki smo jih na zborih delovnih ljudi sprejeli, dogovorili, da se do podpisa samoupravnega sporazuma drugače organiziramo, da rešimo vse, kar nas je do zdaj motilo pri delu, predvsem pa, da pričnemo misliti in izvajati naše predloge po sodob-

sklep o ustanovitvi TOZD II 234 delavcev, t.j. 55,18 %.

Za člane popisne komisije za osnovna in obratna sredstva so izvoljeni: Mlakar Daniel, Mastnak Franc in Kozelj Bogdan.

Dne 11. aprila 1973 je 114. sklop organiziral drugi zbor delovnih ljudi in sicer iz obratov: valjarna I, jeklarna I, plavž, šamotna, kalibrirnica I. Tudi na tem zboru je tovariš Ivanuša Marijan pojasnil namen zbora in predlagal izvolitev delovnega predsedstva. Za delovnega predsednika je bil izvoljen tovariš Haler Ferdo, ki je tudi predsednik DSE v 114. sklopu. Zboru je pojasnil vsebino

Ustanovni zbor za livarno II in mehansko obdelavo

OCENA POSLOVANJA

(Nadaljevanje s 1. strani)
ročju uvoza. Za leto 1972 vemo, da je industrija v Jugoslaviji delala v pogojih razmeroma ugodne konjunkturo, pri uvozu pa smo zaradi težav v plačilni bilanci vodili poostreno restriktivno politiko. To obdobje je ugodno vplivalo na prodajo naših proizvodov in zato tudi nismo imeli posebnih težav pri iskanju kupcev. Večje probleme nam je povzročalo to, da številni naši veliki kupci niso mogli svojih nakupov v železarnah v še sprejemljivih rokih plačevati. Ker smo sami imeli ogromne težave z nelikvidnostjo, so tovarne zadrževale zato večkrat prodajo z namenom, da s tako obliko pritiska na kupce dosežemo hitrejša plačevanja. V kolikor so zato v proizvodnji nastopale motnje, ki jih je povzročala prodaja, do tega ni prihajalo zaradi premajhnega povpraševanja po našem blagu, temveč je bil to odraz težav, ki jih je v Jugoslaviji povzročala nelikvidnost.

V letu 1972 smo v železarnah povišali prodajne cene svojih izdelkov. Žal nimamo izdelane najbolj primerne metodologije, po kateri bi lahko realno ocenjevali stvarni porast cen. Premike v cenah ugotavljamo sedaj tako, da primerjamo poprečne cene, ki jih računamo na tono prodanega blaga. Tak enostaven izračun pa zanemarja vplive, ki jih imajo na povečane cene spremembe v strukturi proizvodnje. Ne glede na to pomanjkljivost je zanimivo ogledati si naslednje podatke o porastu poprečnih cen v letu 1972:

— v Železarni Jesenice	+13%
— v Železarni Ravne	+12%
— v Železarni Store	+7%
v celem ZP	+10%

Zanimivo je tudi, da kažejo razpoložljivi podatki bistveno različne poraste cen v 114 in 117 panogi. V 114 panogi (metalurška proizvodnja) naj bi namreč cene porastle v poprečju okoli 9%, v 117 panogi (predelava) pa okoli 22%.

Ne glede na preciznost izračuna lahko torej zapišemo, da so se naše prodajne cene v letu 1972 pomembno povišale, še posebno, če ne zanemarimo, da smo jih tudi leto prej občutno popravili navzgor. Višje cene so zato med najbolj odločujočimi činitelji, ki so v našem poslovanju ugodno vplivali na porast realizacije, dohodka in akumulacije.

V izvozu smo v železarnah v l. 1972 dosegli posebno ugodno rezultate. Skupaj je ZP prodalo v tujno blaga v vrednosti skoraj 12,5 milij. dolarjev, kar je 58% več, kot smo dosegli v letu 1971. Prezreti pa pri tem vendar ne gre, da je naš skupni izvoz v letu 1972 samo za okoli 12% večji od dosežka iz leta 1970. V lanskem letu smo torej v izvozu v prvi vrsti nadomestili nazadovanje, ki smo ga z zaskrbljenostjo opazovali v letu 1971.

Zanimivo je, da se je lani precej menjala struktura blaga, ki ga izvažamo. Povečani izvoz gre v precejšnji meri na račun nižje vrednotenega blaga in zato je lani tudi padel poprečni iztržek v dolarjih na tono izvoženega blaga, in sicer kar za 28%.

V izvozu dosegamo v poprečju nižje prodajne cene kot na domačem trgu. Če ga ocenjujemo zato samo iz vidika neposredne

donosnosti, bi lahko domnevali, da ga ne gre pospeševati. Izvoz pa nam prinaša nekatere druge posredne koristi, ki v celoti odtehtajo izgubo pri dohodku, in zato bomo tudi še vnaprej zagotavljali njegovo primerno naraščanje.

III. Zaposleni in osebni dohodki

Število zaposlenih se je v vseh treh tovarnah v letu 1972 nekoliko povečalo in sicer v poprečju za 2%. V teku leta je precej delavcev zapustilo železarne (skupaj 1.832 ali 15%), na novo se jih je zaposlilo 2.041. Fluktuacija delavcev je v poprečju nekoliko padla, še vedno pa je zelo močna v železarnah Jesenice in Store.

Skupno razpoložljiv delovni čas smo izkoristili približno v enakem obsegu kot v letu 1971. Od vseh možnih delovnih ur smo jih v poprečju 84,2% tudi dejansko uporabili za delo, 13,2% so znašali izostanki, ki jih plača podjetje (letni dopusti, državni prazniki itd.), 2,6% vseh ur pa je odpadlo na izostanke, ki se jih ne plačuje iz sredstev podjetja ali pa so sploh neplačani.

Poprečni osebni dohodki, če jih računamo na dejansko zaposlenega delavca, so znašali v letu 1972 1.989 din, če jih računamo za 182 ur dela pa 1.920 din. V obeh primerih je to 23% več od poprečja v letu 1971. V železarnah Jesenice in Ravne ne prihaja do pomembnejšega odstopanja od navedenega poprečja, v Železarni Store pa osebni dohodki zaostajajo za okoli 5%.

V slovenski industriji so v lanskem letu osebni dohodki v poprečju porastli za 18% in ker so v istem času po statističnih podatkih tudi življenjski stroški narastli za okoli 17,5%, se življenjski standard poprečnega slovenskega industrijskega delavca ni izboljšal. Za delavce železarn pa

lahko glede na porast naših osebnih dohodkov rečemo, da smo v letu 1972 živeli nekoliko boljše kot leto prej.

IV. Proizvodne zmogljivosti (osnovna sredstva)

Vrednost osnovnih sredstev, ki smo jih v lanskem letu po podatkih knjigovodstev aktivirali (predali v obratovanje) znaša v celotnem Združenem podjetju okoli 167 milij. din. Istočasno se je nekoliko povečala vrednost sredstev v nezaključenih investicijah, tako da znaša naša skupna investicijska potrošnja v letu 1972 179 milij. din. Ta znesek je sicer precej velik, glede na vsa naša osnovna sredstva pa kljub temu skromen in predstavlja samo okoli 75% obračunane amortizacije. Kapital, ki ga imamo v Združenem podjetju angažiranega v osnovnih sredstvih se nam je zato v teku lanskega leta znižal.

Vse tri železarne se glede investicij niso enako obnašale. Najbolj je vlaganja v nove naložbe zadrževala Železarna Jesenice, razmeroma največ pa je storila Železarna Store, in sicer predvsem zato, ker zaključuje svojo rekonstrukcijo.

Skromnost v vlaganju v nove proizvodne zmogljivosti ne moremo povsem zadovoljivo ocenjevati. Za naše jutrišnje poslovanje bi bilo vsekakor koristnejše, če bi več investirali. Žal pa se zato nismo mogli opredeliti glede na ogromne težave, ki smo jih imeli z nelikvidnostjo ter s financiranjem svojega tekočega poslovanja.

V. Obratna sredstva (likvidnost)

V poslovanju z obratnimi sredstvi smo skozi vse lansko leto imeli velike težave, in sicer predvsem zaradi pomanjkanja likvidnih sredstev. Do sredine leta so imele vse tri železarne svoje žiro račune neprekinjeno blokirane. Kot prvi je potem Železarna Ravne uspelo deblokirati žiro račun, proti koncu leta je to dosegla Že-

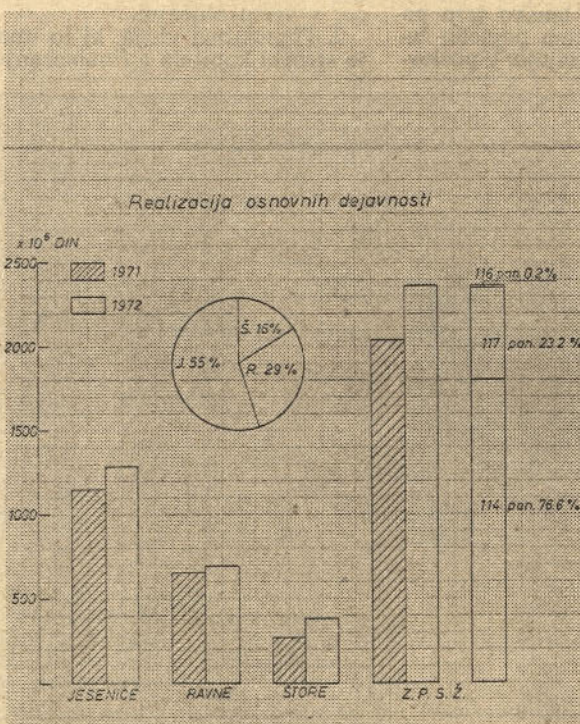
lezarna Store in prav v zadnjih dneh decembra Železarna Jesenice. Svoje poslovno leto so tako vse tri železarne zaključile kot likvidna podjetja, kar moramo smatrati za enega osrednjih poslovnih uspehov lanskega leta.

Glede na to, da je nelikvidnost vsaj v tem trenutku odstranjena iz našega poslovanja kot eden osrednjih ekonomskih problemov, je prav, če poskusimo tudi ob tej priliki vsaj v grobem oceniti, kje so bili njeni vzroki. Teh je bilo več, in sicer:

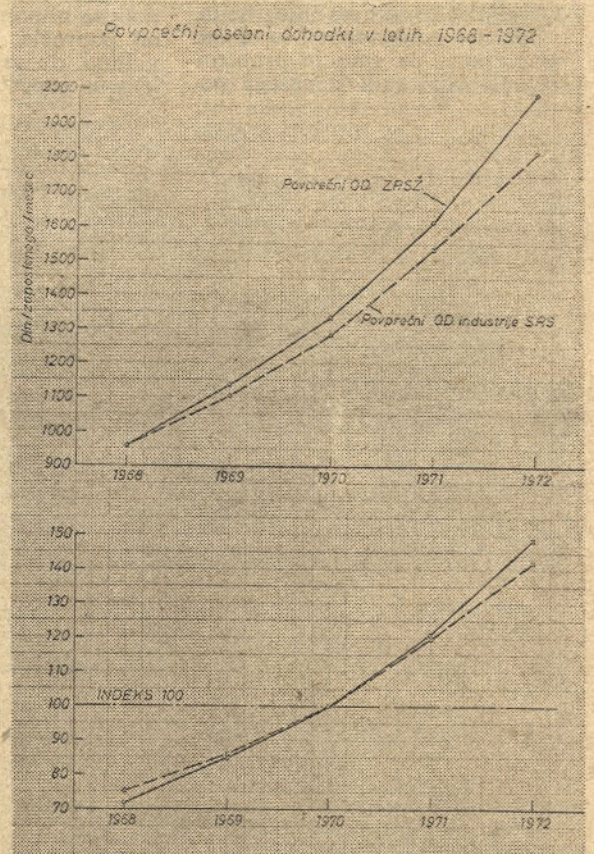
1. Velike poslovne izgube v letih 1967 in 1968. Železarne so takrat osiromašile svoje lastne vi-re financiranja, istočasno pa so neprimerno ovrednotile svoje zaloge in tudi nekatere druge aktivne postavke, kar je v knjigovodstvu pogosto uporabljena metoda popraviljanja finančnih rezultatov v poslovnih letih, ki so v donosnosti skromna. Šele zelo ugodni rezultati v dohodku v letu 1971 in deloma tudi še v letu 1972 so železarnam omogočili, da so v obratnih sredstvih nadomestile nazadovanje, do katerega je prišlo v letih 1967—1968.

2. Poseben položaj, ki ga ima črna metalurgija v družbeni delitvi dela. Pri oskrbi s surovinami smo v železarnah odvisni na domačem trgu od dobaviteljev, ki imajo v nekem smislu monopolni položaj (energetika, železniški transport, in podobno) in smo zaradi tega primorani svoje obveznosti do njih redno poravnati, največkrat kar z likvidnimi sredstvi. Velik del surovin pa uvajamo in pri tem moramo likvidna sredstva celo vnaprej angažirati. Pri prodaji pa je med nami in končno potrošnjo, v kateri se sproti in likvidno plačuje, še velika trgovina in predelovalna industrija. Zato v železarnah svoje terjatve izredno težko uveljavljamo in moramo proti svoji volji kreditirati preostalo gospodarstvo.

Le z naštetimi razlogi je možno pojasniti, zakaj imamo v železarnah (Dalje na 4. strani)

GRAFIČNI PRIKAZ NEKATERIH NAJVAŽNEJŠIH POKAZATELJEV ZA VSE TRI ŽELEZARNE IN ZDRUŽENO PODJETJE

OCENA POSLOVANJA

(Nadaljevanje s 3. strani)
ležarnah nenormalno nizke obveznosti do dobaviteljev in istočasno izjemno visoke terjatve do kupcev.

3. Ne dovolj učinkovita pomoč poslovnih bank in družbene skupnosti pri financiranju obratnih sredstev v črni metalurgiji. V železarnah smo zaradi tega želi do lanskega leta zelo skromne rezultate v naporih, da bi povečali kredite za obratna sredstva.

4. Splošna gospodarska nelikvidnost, ki že sama po sebi povzroča pomanjkanje sredstev v železarnah, istočasno pa je še krepko potencialno negativno delovanje prej naštetih vzrokov.

Menimo, da so na odpravo nelikvidnosti v železarnah skupno delovali naslednji činitelji:

1. Veliki uspehi, ki smo jih dosegli na področju poslovanja z zalogami in pri uveljavljanju terjatev do kupcev.

2. Izredno močno povečani lastni viri financiranja obratnih sredstev, kar nam je omogočala zelo ugodna akumulacija v zadnjih dveh letih in pa zadrževanje naložb v osnovna sredstva.

3. Spremenjeni družbeni odnos do črne metalurgije, kar nam je omogočilo bolj učinkovito pridobivanje finančnih virov v obliki kreditov za obratna sredstva in tudi odstop anuitet za kredite iz sredstev federacije za leto 1972 je s tem povezan.

4. Likvidnostni predpisi, ki so bili na ravni federacije sprejeti v teku 1972. leta in tudi zelo sproščena emisijska politika v zadnjem kvartalu lanskega leta. To oboje nam je pomagalo pri pridobitvi pomembnih dodatnih kreditov za obratna sredstva, istočasno pa vplivalo na znižanje naših terjatev do kupcev.

Pri reševanju nelikvidnosti je imel pomembno vlogo skupen nastop vseh treh železarn v okviru ZP in v tem primeru je v precejšnji meri prišla neposredno do veljave koristnost integracije.

Odprava nelikvidnosti še zdaleč ne pomeni, da smo ta problem trajneje odstranili iz našega po-

slovanja. Naš ekonomski položaj je tak, da bo pomanjkanje sredstev za financiranje tekočega poslovanja še dolgo časa prisotno in od nelikvidnosti nas bo zato še precej časa ločeval samo en korak. Prepričani pa smo, da se nam take likvidnostne težave, kot smo jih imeli v preteklih letih, skoraj ne morejo več ponoviti. Še posebno pa bo pomembno, da tudi vnaprej ne zanemarimo izkušenj, ki smo si jih to pot pridobili pri sanaciji nelikvidnosti. Ena takih izkušenj je brez dvoma spoznanje o nujnosti, da železarji enotno in usklajeno delujemo pri razreševanju naših tekočih ekonomskih težav in pri izvajanju razvoja.

VI. Celotni dohodek in njegova delitev

Primerjava celotnega dohodka in njegove delitve iz leta 1972 z dosežki prejšnjega leta kažejo razmeroma velik napredek. Poglejmo porast v odstotkih v primerjavi z letom 1971 za nekatere najbolj značilne podatke:

— eksterna realizacija	+16%
— celotni dohodek	+18%
— amortizacija	+60%
— dohodek	+16%
— masa izplačanih OD	+25%
— dobiček	+11%
— bruto akumulacija	+36%

Prikazani premiki so veliko ugodnejši od naših dosežkov v proizvodnji, iz česar izhaja, da moramo precejšnji del finančnih uspehov priznati vplivu povišanih cen. Verjetno bi bili pa vendarle pretirano skromni, če ne bi povedali, da smo v svojem poslovanju na številnih področjih tudi dosegli precejšnji napredek, ki se odraža v večjih osebnih dohodkih in v številkah o doseženi akumulaciji.

V letu 1971 smo opazili, da so se predvsem v pogledu akumulativnosti in ekonomičnosti poslovanja razlike med posameznimi železarnami precej zmanjšale in nobena ni pomembneje odstopala od poprečja. Za lansko leto pa vidimo, da se v tem pogledu železarne zopet razhajajo. V poslov-

nih dosežkih je začela v ugodnem smislu močno izstopati Železarna Ravne, zaostajati pa Železarna Štore.

Take tendence verjetno niso slučaj, saj so sedanji pogoji za učinkovito ekonomsko poslovanje v vseh treh železarnah vendarle precej različne. Dopustiti je potrebno celo možnost, da se bodo leta 1973 razlike v ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja železarn še povečale.

Pri ocenjevanju zelo zadovoljive akumulacije v železarnah je primerno opozoriti še na en problem, ki postavlja naše dosežke v nekoliko manj ugodno luč. Pri tem mislimo na rentabilnost vloženih sredstev, s katero razumevamo podatek o tem, koliko dohodka oziroma dobička prinašajo v proizvodnjo vložena sredstva. V tej zvezi je najprej zanimiva poprečna obrestna mera, ki jo plačujemo za vse koriščene kredite. V letu 1972 je le-ta znašala okoli 5%, kar je glede na sedanjo normalno obrestno mero (11%) zelo malo. Iz tega sledi, da imamo v železarnah razmeroma visok dobiček deloma tudi zato, ker koristimo v poprečju še vedno cene kredite. Drugi činitelj, ki nam našo akumulacijo pomembno povečuje, pa je v tem, da pri financiranju svojega poslovanja uporabljamo nadpoprečno visok poslovni sklad, ki nam ne povzroča stroškov kapitala. Če zato našo akumulacijo primerjamo z vsemi vloženi sredstvi, lahko prav hitro ugotovimo, da so v pogledu rentabilnosti naši poslovni uspehi kljub vsemu skromni in v njih zaostajamo za ostalo industrijo. Iz tega razmišljanja sledita predvsem dva zaključka:

1. Čeprav je akumulacija v letu 1972 zelo ugodna, pa je vseeno očitno, da črna metalurgija tudi v zelo plodnih letih ni sposobna pokrivati visokih stroškov kapitala. Uspešen nadaljnji razvoj slovenske črne metalurgije bo zato nujno terjalo, da v okviru republike najdemo ustrezne sistemske rešitve, ki bodo tej gospodarski panogi zagotavljale take pogoje financiranja, kot so tudi sicer v svetu običajni.

2. Pomembna vloga, ki jo imajo stroški kapitala v financiranju

našega poslovanja, nas sili k še bolj racionalni uporabi kapitala. Predvsem v smotrni investicijski izgradnji in v hitrem zaključevanju začetih investicijskih objektov, prav tako pa tudi na področju obratnih sredstev (zaloge, terjatve) imamo potencialno velike možnosti prihrankov v uporabi obsega kapitala in če jih bomo uspeli izkoristiti, bomo s tem lahko pomembno vplivali na svoje poslovne uspehe.

VII. Krepitev integracije železarn v okviru ZP

V letu 1972 se je močno okrepilo sodelovanje železarn v okviru ZP. Naj naštejemo nekaj področij, kjer so bili doseženi rezultati še posebno ugodni:

1. V železarnah smo dosegli visoko stopnjo enotnosti v odnosih s poslovnimi bankami, ostalimi železarnami v okviru ZJŽ in do družbene skupnosti.

2. Velik napredek je bil ustvarjen pri usklajevanju nabavne politike, predvsem kar zadeva oskrbovanje z osnovnimi surovinami in energijo. Najpomembnejše surovine iz uvoza so se celo v veliki meri enotno nabavljale in skupno se je ta nabava tudi financirala.

3. Precejšen napredek je bil dosegel pri usklajevanju finančne politike in skupnega finančnega poslovanja. Na ravni ZP se je izoblikovala posebna oblika financiranja poslovanja, ki ima že značaj neke vrste interne banke s pomembnimi sredstvi.

Verjetno ne gre za pretiravanje, če zapišemo, da so uspehi usklajenega in enotnega nastopa železarn prišli do izraza predvsem v naslednjem:

— pri razmeroma zadovoljivi rešitvi prodajnih cen na domačem trgu,

— pri bistveno izboljšani oskrbi s surovinami iz uvoza,

— pri zagotovitvi pomembnih finančnih sredstev v obliki odstopljenih anuitet za kredite iz sredstev federacije,

— pri odpravi nelikvidnosti.

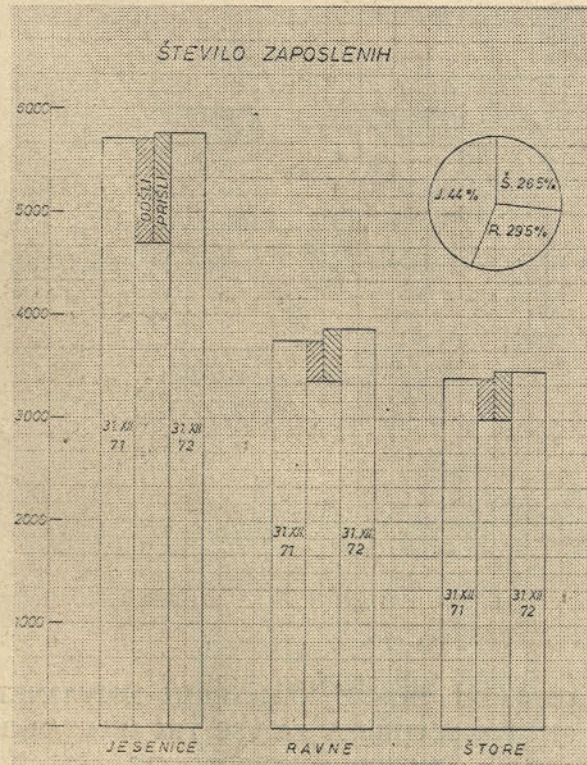
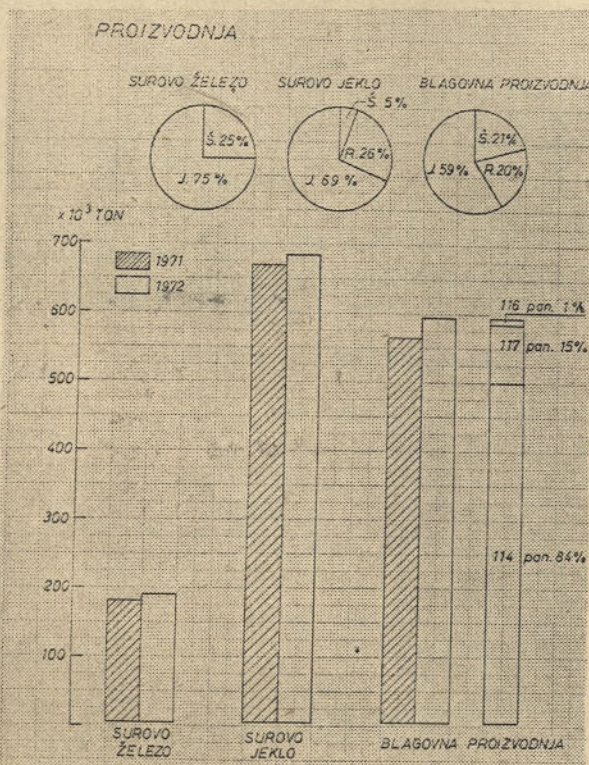
Že dosedanje izkušnje torej zavračajo pomisleke o smotrnosti stvarne krepitve integracije železarn. Zato upravičeno domnevamo, da se bodo medsebojne vezi v ZP v letu 1973 še okrepile, pri čemer nam bo tudi uveljavljanje ustavnih amandmajev pomenilo pomembno vzpodbudo.

Pri krepitvi naše notranje integracije pa moramo računati tudi z nekaterimi činitelji, ki ne bodo spodbudno delovali, ali pa bodo ta proces celo zavirali. Pri tem imamo v mislih predvsem razhajanja železarn v njihovem ekonomskem položaju. Velike tovrstne razlike namreč prav lahko povzročijo težnje, ki so nasprotno krepitvi povezovanja. Zato naj bo tudi ena izmed pomembnih funkcij ZP, da se ustvarijo potrebni pogoji, ki bodo omogočili hitrejši ekonomski napredek v železarnah, ki v danem trenutku zaostajajo.

VIII. Zaključek

Kot zaključek pri ocenjevanju poslovanja slovenskih železarn v letu 1972 smatramo za primerno povedati naslednje:

1. Slovenske železarne so v letu 1972 dosegle pomembne poslovne uspehe. Posebno ugodni so rezultati na področju celotnega dohodka, izvoza, osebnih dohodkov in podjetniške akumulacije. V letu 1972 je bila odpravljena tudi nelikvidnost železarn, kar je

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

EKONOMSKO-POSLOVNI ODBOR

Ekonomsko-poslovni odbor je imel v času od 1. marca do vključno 15. aprila 1973 tri redne seje, na katerih je sprejel naslednje sklepe:

Na 42. redni seji dne 7. marca 1973

1. Sklenil je, da pristojna strokovna služba in vodstvo gostinske enote pripravita za sejo EPO naslednje podatke oziroma poročilo:

a) rezultat poslovanja gostinske enote za mesec januar in februar 1973,

b) predlog programa sanacije

rezultat v tem mesecu so povečani proizvodni stroški nasproti letu 1972, nižja skupna proizvodnja za 2,3%, nižja blagovna proizvodnja za 8,6% in nižje dosežene prodajne cene nasproti planiranim za 4%.

V razpravi o doseženih rezultatih poslovanja v januarju je bilo med drugim konstatirano, da ostali dve železarni Združenega podjetja slovenske železarne pri dobavi gredic železarni Štore ne izpolnjujeta pogodbenih obveznosti, kar ima za posledico, da železarna Štore odstopa od začrtanega, kvalitetnega in bolj donosnega proizvodnega programa.

5. Sprejet je bil operativni plan proizvodnje in prodaje za mesec marec 1973 z naslednjimi osnov-

mos, in odpis razlike po zaključku 1525 od firme »Metal-impex« Budapest.

Na 43. redni seji dne 21. marca 1973

1. Ekonomsko-poslovni odbor je pooblastil predstavnike podjetja, da vodijo razgovore in dosežejo principiarno soglasje s »FIAT« za skupne naložbe v izgradnji tovarne traktorjev.

2. Sklenil je, da morajo biti vsi samoupravni sporazumi — dogovori, ki materialno obremenjujejo našo delovno skupnost, verificirani v okviru pristojnosti, ki jih določajo ustrezni splošni akti podjetja.

3. Dal je soglasje za nadaljevanje razgovorov predstavnikov podjetja z Industromontažo — Zagreb o komercialno-tehničnem sodelovanju.

4. V skladu z določbo 48. člena statuta je odobril službena potovanja v inozemstvo Tugomerju Vogu, glavnemu direktorju — v Italijo in Ivu Mavcu, šefu nabave na Poljsko.

Na 44. redni seji dne 7. aprila 1973

1. Sklenil je, da splošni in finančni sektor pripravita predlog mehanizma za ureditev prispevka k ceni toplega obroka najkasneje do 15. aprila 1973, nakar o predlogu razpravlja ekonomsko-poslovni odbor in pripravi informacijo kolektivu.

2. Obravnaval je proizvodno in finančno poročilo za februar 1973 in ugotovil, da smo z rezultatom meseca februarja, ki še vedno ve-

pacitet, na drugi strani pa, da se odpravijo zaostanki v dobavah valjev.

3. V zvezi s predloženim predlogom operativnega plana je sklenil:

— da se operativni plan za mesec april 1973 potrdi z naslednjimi postavkami: prodajna količina blaga 11.118 ton, prodajna vrednost 39.956.947, proizvodni stroški 33.602.826 in finančni rezultat 6.354.121.

— S tem v zvezi EPO naroča, da se podvzamejo s strani pristojnih strokovnih služb vse mere, da bi ne prišlo do ustavitve obrata valjarne II zaradi pomanjkanja polfabrikatov (gredic) kakor tudi,

— da se v operativnih planih mesečno prikaže situacija glede izpolnjevanja dobavnih rokov.

4. V zvezi sklepa delavskega sveta o pravilniku o stimulatивnih dodatkih je sprejel več sklepov, med drugimi:

1. Praktična uveljavitev pravilnika o stimulatивnih dodatkih se določi s 1. januarjem 1973, ker so z gospodarskim načrtom za leto 1973 dani vsi pogoji za obračun stimulatивnih nagrad po novem pravilniku.

2. Potrdi se z gospodarskim načrtom za prvo polletje 1973 predlagana usklajena tabela odstotnih deležev. Za drugo polletje 1973 pa je potrebno tabelo uskladiti s planom akumulacije za drugo polletje 1973.

3. Pregledal je predlog delovnih mest, ki se zajamejo v obračun stimulatивnega dodatka s tem, da o predlogu podrobno razpravlja kadrovsko-socialni odbor.

4. Sklene se, da se za prvo trimesečje 1973 izplača upravičencem do stimulatивnih dodatkov akontacija s tem, da se po treh mesecih izvrši definitivni obračun dodatkov po pravilniku. Akontacija se obračuna in izplača, kakor sledi:

a) akontacija se izplača vsem upravičencem do stimulatивnih nagrad po novem pravilniku v enaki višini (upravičencev je 343),

b) akontacije se izplačajo v višini dotedanjih izplačil za stimulatивne dodatke, to je v višini 1,14 odstotka izplačanih sredstev za osebene dohodke, kar pomeni 7% stimulatивnega dodatka na osnovo, obračunano po vrednosti točke 6,00 din,

Na ustanovnem zboru valjarne II in jeklovleka

za odpravo izgube v gostinski enoti, v katerem je navesti, koliko sredstev bo potrebno za saniranje izgube v tekočem poslovnem letu in kako naj se reši vprašanje cene toplih obrokov (udeležba tovarne in posameznika pri kritju nastale razlike v ceni).

2. V zvezi z 8. sklepom 41 seje odbora je sprejel sklep, da je potrebno v bodoče za vsa dela, ki bodo opravljena izven rednega delovnega časa, in ki jih je moč predvideti, vnaprej dobiti soglasje pristojnega kolektivno izvršilnega samoupravnega organa, pri čemer je tudi vnaprej podati potrebno oziroma planirano število ur za izvršitev takega dela.

3. Ugotovil je, da je bila skupna proizvodnja v januarju dosežena 97,7%, v odnosu na operativni plan, in z 99,1% v odnosu na 1/6 plana za I. polletje. Plan proizvodnje v tem mesecu ni bil dosežen predvsem zaradi nedosežene planirane proizvodnje v sklopu 114. panoge (surovo železo, proizvodi valjarne II, brušeni in vlečeni profili).

Finančni rezultat je bil januarja negativen in predstavlja izgubo 1.989.000 din. Skoraj enak negativen rezultat je bil za januar tudi nakazan z OP. Vzroki za tak

nimi pokazatelji poslovanja za podjetje kot celoto ter razčlenjeno po sklopih 114. in 117. panoge odnosno bodočih TOZD I in TOZD II:

	Sklop 114 — TOZD I	Sklop 117 — TOZD II	Skupaj podjetje
prodajna vrednost	28.962.970	11.437.923	40.400.823
predvideni proizvodni stroški	26.459.437	8.681.224	35.140.661
finančni rezultat iz proizvodnje I	2.503.463	2.756.699	5.260.162
predvideni dobiček	—	—	43.222
skupna blagovna proizvodnja	10.660 ton	2.337 ton	12.937 ton
Število nadur (celo podjetje)	—	—	10.710

6. V skladu z določbo 46. člena statuta je odbor odobril službena potovanja v inozemstvo naslednjim članom delovne skupnosti:

a) dipl. ing. Cirilu Gorišku v Romunijo;

b) Štefanu Gerkešu na Madžarsko;

c) dipl. ing. Petru Knezu v Vel. Britanijo;

d) Emilu Kranjcu v SSSR (strokovna praksa) in

e) Petru Jevšniku v SSSR (strokovna praksa).

7. Odobril je pripis pozitivne razlike po zaključnici št. 322/Cos-

lja kot prehodni mesec v novo proizvodnjo, na področju proizvodnje zadovoljni, saj smo bili v primerjavi z operativnimi plani v okviru ene šestine polletnega plana. Tudi uspehi na področju tehnologije so dobri v primerjavi s planom. Prav tako je na pod-

Na ustanovnem zboru livarne, obdelovalnice valjev in modelne

ročju akumulacije poslovanje pozitivno zaključeno (nad prognozo operativnih planov).

Kumulativno je finančni rezultat v prvih dveh mesecih letošnjega leta pozitiven.

V zvezi z dosežki v prvih dveh mesecih je EPO priporočil, da tehnično in komercialno vodstvo poskrbita in proučita možnost za boljše izkoriščanje delovnih ka-

c) akontacija se izplača upravičencem za prvo trimesečje 1973. Po preteku tega razdobja se izvrši obračun dodatkov po pravilniku.

O rezultatih obračuna in o višini izplačanih akontacij razpravlja ekonomsko-poslovni odbor in odloči o obračunu dodatkov v naslednjem trimesečju.

(Dalje na 6. strani)

OCENA POSLOVANJA

eden najbolj potrebnih pogojev za naš normalni razvoj. Z zadovoljstvom lahko gledamo tudi na doseženo notranjo integracijo železarn v okviru ZP.

Manj zadovoljivi so uspehi v obsegu proizvodnje in z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da smo tudi v letu 1972, enako kot že nekaj let nazaj, stagnirali v širjenju in posodobljanju proizvodnih zmogljivosti.

2. Poslovno leto 1972 lahko

smatramo kot uspešen zaključek več let trajajoče ekonomsko-finančne sanacije slovenskih železarn. Dosežene so potrebne osnove, ki nam dopuščajo, da se smeleje lotimo reševanja vprašan našega nadaljnega razvoja. Pri tem pa mora biti prisotno spoznanje, da živimo v času intenzivnega izvajanja stabilizacije celotnega gospodarstva, ki bo tudi od nas železarjev zahtevala dodatne napore in žrtve.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(Nadaljevanje s 5. strani)

5. Za predložene racionalizator-ske predloge se odobri izplačilo nagrad naslednjim sodelavcem:

1. Petkovič Pavlu, PK žerjavovodji na elektroplavžu, za tehnično izboljšavo — enkratna nagrada v višini 1.097,20 din za prvo leto koriščenja racionalizacije.

2. Gajšek Ferdu, PK kontrolorju valjarne II, za tehnično izboljšavo — nagrada za prvo leto koriščenja racionalizacije v višini 2.380,50 din.

3. Korošec Ignacu in Kočar Slavku, livarna I, za tehnično izboljšavo — nagrada v višini 1.704,12 din in to Korošec Ignacu 1.533,70 din in Kočar Slavku 224 din.

4. Zupan Stanku in Hrastnik Ivanu, elektrodelaonica, iz naslova racionalizacije — nagrada v višini 817,50 din in to Zupanc Stanku v znesku 491 din in Ivanu Hrastnik v znesku 326,50 din.

5. Odobril se je odpis osnovnih sredstev na podlagi predloga ustrezne komisije.

Sklenil je, da se prepove prodaja čistega reprodukcijskega materiala, s katerim moramo pokrivati naše potrebe (tirnice, staro železo, les in temu podobno). Če posamezen član kolektiva potrebuje kakršenkoli material, tudi če gre za staro železo, se mu zaračunajo polne ure, torej se izdaja material le na izdelavni nalog.

V kolikor pa gre za odpadni les, naj se ta zbere na določenem mestu in prodaja socialno ogroženim članom kolektiva.

6. Odobril je službena potovanja v inozemstvo naslednjim sodelavcem:

— tov. Belej Marjanu in dipl. ing. Gorišek Cirilu v ZR Nemčijo;

— tov. ing. Žibret Milanu in Šramelj Alojzu v ZR Nemčijo;

— tov. Belej Marjanu na Madžarsko;

— tov. Voga Tugomerju, glavnemu direktorju, v Avstrijo.

EPO je sklenil, da se je v bodoče strogo pridržavati tega, da se vsa potovanja, za katera je možno, predhodno dobi odobritev ekonomsko-poslovnega odbora pred nastopom potovanja v inozemstvo. Le v izjemnih primerih, kadar gre za nujne, nepredvidene zadeve, se bo potovanja odobravalo naknadno.

7. Odobril je pripis in odpis pozitivnih oziroma negativnih razlik po predlogu komercialnega sektorja.

8. V zvezi z razpravo o družbenem dogovoru o programskih nalogah otroškega varstva v občini Celje v letu 1973 je sprejel naslednje sklepe:

1. Železarna Štore pristopa kot podpisnik družbenega dogovora o programskih nalogah in financiranju otroškega varstva v občini Celje v letu 1973 in v zvezi s tem sprejema programsko usmeritev otroškega varstva v SR Sloveniji in občini Celje do leta 1975.

2. Železarna Štore se obvezuje za uresničitev nalog otroškega varstva v letu 1973 plačevati prispevek v višini 0,45% od bruto osebnega dohodka na zaposlenega delavca v skladu s sprejetim gospodarskim načrtom tovarne za leto 1973.

3. Družbeni dogovor podpiše za tovarno Štore glavni direktor.

4. Hkrati EPO opozori, da predstavniki podjetja, ki lahko vplivajo na tak dogovor, dosežejo, da bi se prispevek določil v določenem znesku, dalje, da bi nam skupno s predlogom za prispevek poslali že program dela oziroma kaj se bo s temi sredstvi financiralo, kakor tudi da bi poročali o koriščenju teh sredstev.

S stališči EPO je seznaniti ob podpisu družbenega dogovora Temeljno skupnost otroškega varstva občine Celje.

ODBOR ZA SPLOŠNE ZADEVE

Na 22. redni seji dne 3. aprila 1973 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Po pregledu sklepov sprejetih na 21. redni seji dne 23. 2. 1973 se je potrdil zapisnik te seje z naslednjim dodatnim sklepom:

Predlagana dopolnitev Pravilnika o kreditiranju stanovanjske izgradnje in dodeljevanju stanovanj članom kolektiva, se da v razpravo v naslednjem besedilu:

»Prosilec, ki mu je odobreno posojilo za stanovanjsko izgradnjo, mora ob podpisu pogodbe iz 2. odstavka tega člena podati izjavo, s katero se obvezuje, da mu posojilo zapade v plačilo v roku, ki ga je navedel v pogodbi, da bo tovarniško stanovanje izpraznil.«

Dopolnitev se vstavi pri čl. 67 cit. pravilnika.

Predsedstvo na ustanovnem zboru livarne, obdelovalnice valjev in modelne

2. OSZ je obravnaval predlog variantnih predlogov o dodatkih za neprekinjeno zaposlitev ter sklenil:

a) v rapravo se posredujeta druga in tretja varianta o dodatkih za neprekinjeno zaposlitev. Predno se da material v razpravo, je izvršiti temeljite priprave za razpravo v družbeno-političnih organizacijah, kar je naloga TOU, ker je ta pot izredno pomembna;

b) razprave v družbeno-političnih organizacijah je zaključiti do 30. aprila 1973. Po tem času se da material v razpravo delovnim skupnostim s tem, da se razprave končajo do 15. maja 1973.

3. Na poročilo o poteku razprav v zvezi s sistemom delitve osebnih dohodkov pa je OSZ sprejel naslednje sklepe:

a) Do prihodnje seje OSZ pripravi pristojna strokovna služba osnutek dokončnega predloga, o katerem naj bi se nato ponovno razpravljalo in odločilo o predložitvi predloga DST.

b) Do prihodnje seje OSZ je na osnovi tako izdelanega predloga pripraviti tudi poskusni izračun za I. trimesečje 1973, ločeno

po mesecih (osnovna realizacija po operativnem planu, fiksni del 95%, norme — akordi: skupinski 15%, individualni 30%).

c) DST dati predlog, da se preide na nov način obračuna OD s 1. julijem 1973.

4. OSZ je potrdil in sprejel razdelitev sredstev za stanovanjsko izgradnjo za leto 1973, in sicer:

a) za anuitete od kreditov za stanovanjsko izgradnjo 500.000

primere med letom 200.000

5. OSZ podpira težnjo uprave podjetja, da iz solidarnostnega sklada občine pridobi čim več sredstev namenjenih za reševanje stanovanjskih potreb naših članov delovne skupnosti.

7. Za pripravo predloga za razdelitev sredstev za individualno izgradnjo je OSZ imenoval komisijo v naslednjem sestavu:

— Florijan POTRATA, predsed-

Na ustanovnem zboru vzdrževalnih služb in energetike

b) 30% od prispevka od OD za občinski solidarnostni sklad 1.599.000

c) za oročanje pri Ljubljanski banki Celje, po sklepu 19. redne seje DST 3.000.000

nik; Franc MLAKAR, tajnik; Anton ŠKANTELEJ, član.

Komisija prične z delom takoj. 8. Za organizacije in društva se je odobrila za leto 1973 okvirna vsota sredstev v višini 422.360 din, od tega za:

	din
— rekreacijo, dan žena in novoletno obdaritev otrok (financira podjetje)	175.360
— dotacijo organizacijam in društvom	247.000
Posameznim organizacijam in društvom se dodeli naslednje zneske:	
	din
— TVD »Partizan«	100.000
— OO ZK	5.000
— godbi na pihala	22.000
— PGD — gasilcem	13.000
— ZMS	5.000
— AG Železar	28.000
— strelci — SD	12.000
— ZB — aktiv	11.000
— upokojenci	6.000
— društvo ozdr. alkohol.	4.000
— društvo invalidov	4.000
— PD Železar	25.000
— ZRVSS	4.000
— DRMIT	6.000
— LD — lovska družina	2.000
Tajništvo organov upravljanja	

Predsedstvo na ustanovnem zboru vzdrževalnih obratov in energetike

Stališča in sklepi konference celjskih sindikatov

REKREACIJSKI CENTER?

Konferenca celjskih sindikatov, ki je 5. marca razpravljala o doseženih rezultatih na področju uveljavljanja ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah celjske občine je iz povzetka ankete, poročila o dosedanjem delu sindikata in razprave na konferenci sprejela naslednja stališča in sklepe:

— Prizadevanja v delovnih organizacijah, da se pospeši uveljavljanje ustavnih dopolnil, je treba spodbuditi z organiziranjem konkretne pomoči preko komisije za pregled in oceno splošnih aktov pri občinski skupščini, koordinacijski odbor pa bo občasno preverjal dosežene rezultate in na podlagi ugotovitev predlagal družbeno-političnim organizacijam in skupščini občine ustrezne ukrepe.

— Ker je ugotovljeno, da v vseh delovnih organizacijah niso izvedli ustreznega informiranja o pomenu ustavnih dopolnil in ustanovitvi TOZD, morajo sindikalne organizacije v sodelovanju s samoupravnimi organi in vodstvi podjetij organizirati razprave med delovnimi ljudmi in na ta način zagotoviti, da se bodo delovni ljudje dovolj osveščeni odločali o oblikah samoupravne organiziranosti.

— Konferenca odločno odklanja in obsoja vsako čakanje in zavlačevanje uveljavljanja ustavnih dopolnil, ker meni, da je tudi to oblika zoperstavljanja nadaljnemu razvoju samoupravnih odnosov.

— Izobraževanje in usposabljanje delovnih ljudi na družbeno-ekonomskem področju mora postati stalna naloga in sestavni del programa dela sindikatov v delovnih organizacijah. Šele usposobljen in dovolj osveščen delavec se bo lahko uspešno zavze-

mal za uveljavitev samoupravnih pravic.

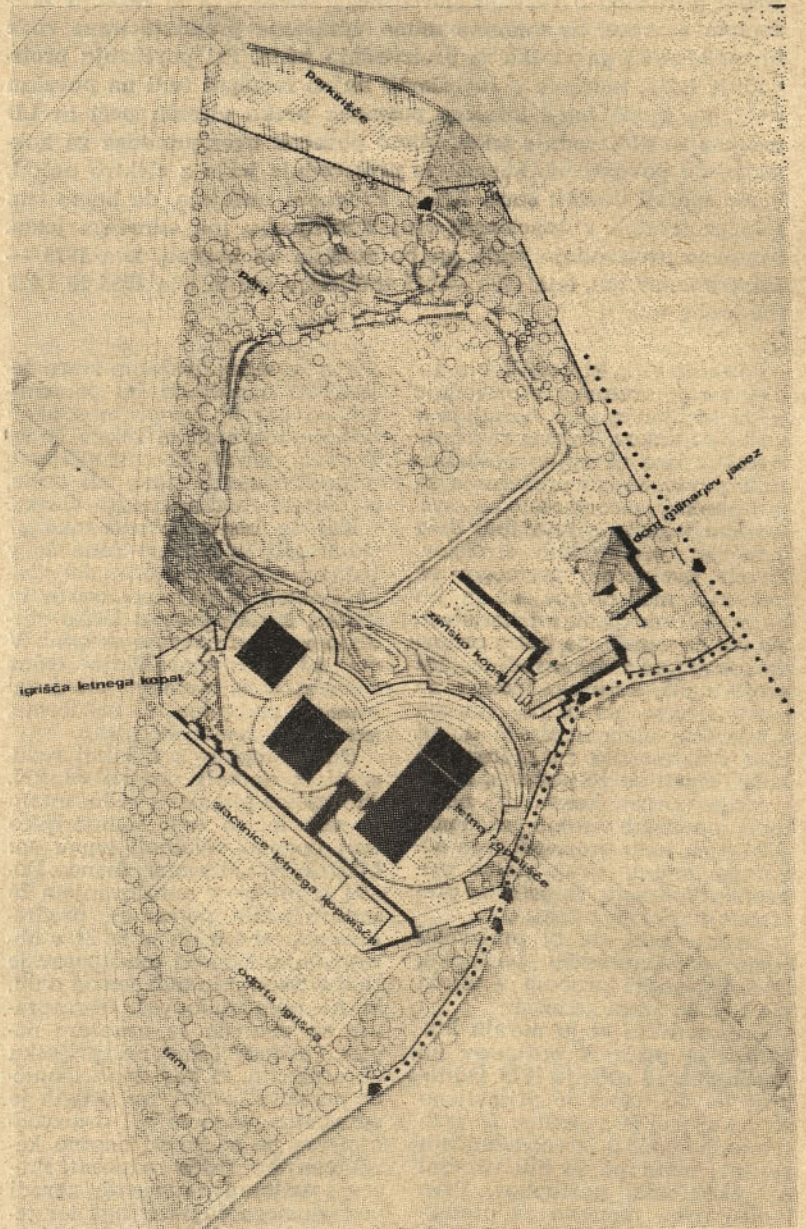
— Konferenca celjskih sindikatov v celoti podpira družbeni dogovor o osnovah kadrovske politike in izobraževanja vseh zaposlenih v občini Celje. S tem obvezuje vse osnovne organizacije sindikata, da ga dosledno uresničujejo.

— Ugotovljeno je, da je položaj delovnih ljudi v dislociranih enotah marsikje samoupravno nevzdržen, zato naj koordinacijski odbor ukrene vse potrebno, da se v teh delovnih enotah ugotovi stopnja samoupravne organiziranosti. O teh ugotovitvah naj seznanijo vodstva družbeno-političnih organizacij in skupščine občin, kjer imajo sedež njihove delovne organizacije — matična podjetja.

— Delavska samokontrola mora postati sestavni del našega samoupravnega sistema. Zato se morajo delovne organizacije ob uveljavljanju ustavnih dopolnil lotiti tudi organiziranja in ustanovitve organov samokontrole.

— Sklepi občinske konference zveze komunistov, ki je razpravljala o idejno-političnem aspektu uveljavljanja ustavnih dopolnil, so tudi obveza sindikatov.

— Za izvedbo teh sklepov so poleg predsednikov sindikalnih organizacij odgovorni tudi predsedniki delavskih svetov in direktorji delovnih organizacij.

KRVODAJALSKA AKCIJA USPELA

22. in 23. marca je bila v Štorah krvodajalska akcija, ki je bila do sedaj ena najbolj uspešnih, saj so se prijavili 203 člani kolektiva. Kri je darovalo 193 oseb, dočim je bilo 10 oseb iz zdravstvenih razlogov odklonjeno. Razveseljivo je tudi to, da se je odzvalo precej mlajših članov kolektiva, ki so darovali kri prvič. K tako lepemu uspehu je vsekakor pripomoglo tudi to, ker se je odvzem krvi vršil kar dva dni, kar je olajšalo posameznim obratom razporediti delo zaradi odsotnosti krvodajalcev.

Občinski odbor Rdečega križa Celje in komisija za krvodajalstvo pri sindikatu Železarne Štore izrekata vse priznanje krvodajalcem in vodstvu podjetja za res uspešno akcijo.

Kompleks urejanja življenjskega standarda našega delavca ne more voditi le gradnja stanovanj, skrb za topli obrok, organizirano letovanje in podobno, čemur pri nas posvečamo nemalo skrbi, temveč sodi v to tudi dnevna rekreacija. Težnja, da bi te možnosti našemu delavcu nudili, sega že v prva leta po osvoboditvi. Nekaj na tem področju je že bilo storjenega, vendar z rastjo podjetja in z dvigom življenjskega standarda, zahteve in potrebe rastejo.

Pred leti je vznikla s strani družbenopolitičnih organizacij pobuda za gradnjo kopališča v Štorah. Imenovan je bil iniciativni odbor. Ves ta čas je bila akcija prisotna, vendar treba je bilo premagati veliko nasprotovanj in pomislekov, da smo prišli tako daleč kot je ta zamisel danes.

16. aprila je bila pri »Mlinarjevem Janezu« interna razgrnitev idejnega projekta rekreacij-

skega centra, ki so se je udeležili poleg predstavnikov Železarne tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine, predstavniki Občinske skupščine, gospodarstva, bank, turističnega in športnega življenja v Celju.

V razpravi je bila izražena popolna podpora projektu, kljub načrtu, ki ga ima celjska občina za gradnjo podobnega objekta na Golovcu. Izraženo je bilo mnenje, da ima naš projekt toliko prednosti, da mu je v vsakem primeru treba dati prioriteto. Zato lahko upamo, da postajajo naši načrti realnost. Seveda pa bo potrebno še veliko trdega dela, predvsem pri ustvarjanju materialnih pogojev za realizacijo tega projekta. Vseeno pa se lahko že danes zahvalimo za podporo tako moralno, kot materialno nekaterim dejavnikom, predvsem pa Občinskemu sindikalnemu svetu.

(Dalje na 14. strani)

ŠTORSKI ZELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni in glavni urednik ing. Stane Ocvirk — Pomočnik urednika Rudolf Uršič — Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421-2/72 z dne 27. 12. 1972) — Tisk: AERO, kemična in grafična industrija Celje.

KAKO JE S PROIZVODNJO IN PORABO

Kadar govorimo o razvoju slovenskega železarstva in razvoju železarstva v svetu, ne moremo mimo vprašanja predreducirane rude in metaliziranega vložka za proizvodnjo jekla. Pri povečanju proizvodnje jekla, moramo v Jugoslaviji nujno računati tudi na povečan uvoz. Če bomo imeli klasičen postopek preko visokih peči in LD procesa za proizvodnjo jekla, bomo povečali uvoz premoga za koksanje. Če povečujemo kapacitete proizvodnje jekla z elektro pečmi, bomo morali uvažati staro železo. Prognoze navajajo, da bomo leta 1985 proizvajali v Jugoslaviji vsaj 9 milijonov ton surovega jekla. Svetovna proizvodnja jekla pa bo znašala po ocenah, leta 1975 — 735 milijonov ton, leta 1980 — 915 milijonov ton in leta 1985 že 1.025 milijonov ton.

Različni viri, ki ocenjujejo tolikšno rast svetovne proizvodnje jekla se bistveno ne razhajajo v višini podatkov. Takšna rast proizvodnje ima za nujno posledico tudi povečano povpraševanje za potrebnimi surovinami na svetovnem trgu in s tem tudi dvig cene ter proizvodnih stroškov. Zaloga kvalitetnih premogov za koksanje niso neomejene in jih bo treba racionalno izkoriščati. To vse so vzroki, da poleg osnovne ekonomike proizvodnje, vsi proizvajalci surovega železa na svetu streme, da bi bila poraba koksa čim nižja in da bi dobili tudi nadomestilo za metalurški koks. Znani so že podatki, da je znašala poraba koksa pri nekaterih japonskih visokih pečeh pod 400 kg na tono proizvedenega surovega železa. Drug način prihranka koksa je, izogniti se proizvodnji surovega železa.

Iskanje poti, da bi proizvedli jeklo po direktnem postopku, brez vmesnega procesa v visoki peči, je že stara zamisel.

Prva letnica, ki jo navaja literatura za pričetek poskusov na predredukciji rude je 1873. Od takrat pa do danes je prijavljeno že nekaj nad 60 patentov. V vseh teh letih so našli že več tehničnih rešitev, manj pa so bili uspešni pri ekonomiki postopkov. Prva industrijska naprava za predreducirano rudo je bila postavljena leta 1954 pri podjetju Hojalata y Lamina v Monterreyu v Mehiki, kateri se je štiri leta kasneje pridružila še druga naprava, obe z dnevno proizvodnjo 700 ton. V latinski Ameriki, kjer je postavljena in v obratovanju že vrsta naprav, druge pa še grade, so specifični pogoji, ki to narekujejo. Predvsem je tu zelo visoka cena starega železa.

Sredi leta 1971 so veljale naslednje cene:

Država	Cena starega železa v dolarjih	
	domačega	iz uvoza
Argentina	50	70
Brazilija	55	65
Mehika	44	52
ZDA	32	—

Lastna nahajališča bogate železne rude ali vsaj lažja možnost oskrbe, zemeljski plin in na drugi strani pomanjkanje starega železa ter njegova visoka cena, navajajo vse več proizvajalcev jekla, da iščejo rešitev pri predreduciranju rude in metalizaciji.

Pri nas je situacija specifična in težka. Nimamo bogate železne rude, ki mora imeti 65% Fe, nimamo cenenegega zemeljskega pli-

na in že sedaj uvažamo staro železo. Po napovedih, bo primanjkovalo čez 10 let pri nas okoli milijon ton starega železa letno. Povoda dovolj, da razmišljamo o predredukciji rude, ali bolje, o uporabi metaliziranega vložka. Kaj je bistvo predredukcije? Odstraniti iz železne rude še v trdnem stanju pretežni del kisika. Znanih je vrsta postopkov in druga, katere pa vse lahko razdelimo v dve osnovni skupini. V eni od teh uporabljajo trdne reducente, tj. premoge, pri drugi imamo pa plinaste reducente, predvsem zemeljski plin.

Od postopkov s trdnimi reducenti je najbolj poznan SL/RN. Procesov s plinastim reducentom je več in so tudi industrijsko bolj dognani. Najbolj znani so: Midrex, HyL, Purofer, Armco. Dolej je prišlo v obratovanju 26 industrijskih naprav za predredukcijo, od teh jih je še 21 v obratovanju. Ena od teh naprav je tudi v Skopju in tudi ena od onih, ki ne obratujejo več. Obratovanje so ustavile še nekatere naprave zaradi težav pri pričetku obratovanja, za kar dolže tehnične pomanjkljivosti, pri drugih je vprašanje ekonomike proizvodnje, vse pa so imele enotno karakteristiko, trden reducent. Proces s trdnimi reducenti, zaradi nedognanega engineeringa ter težav pri kontroli in regulaciji nekaterih parametrov, ki vplivajo na tehnologijo, še nima polne uporabnosti za industrijsko prakso. Letos bo pričela obratovati naprava v Južni Afriki, katero gradi podjetje Krupp in na kateri pričakujejo, da so odstranili vse dosedanje pomanjkljivosti naprav na trden reducent. Počakajmo, za nas bodo ti rezultati nadvse pomembni in za vse tiste, ki imajo lastne premoge, ne pa zemeljskega plina.

Procesi s plinastimi reducenti so bolj uspešni. Leta 1970 je znašala svetovna proizvodnja predreducirane rude okoli 3 milijone ton. Lansko leto računajo, da so proizvedli že nekaj nad 6 milijonov ton. Prognoze napovedujejo, da bo znašala leta 1975 svetovna proizvodnja 11,5 milijona ton, leta 1980 — 42 milijonov ton in leta 1985 že 88 milijonov ton metaliziranega vložka za proizvodnjo jekla. Svetovne potrebe pa bodo po predvidevanjih še višje in naj bi znašale leta 1980 — 64 milijonov ton in leta 1985 kar 124 milijonov ton, pri čemer je upoštevana tudi poraba v visokih pečeh.

V metalurgiji se novitete težko uvajajo. Tako je bilo pred 20 leti z kisikovim postopkom v LD konvektorjih, tako je bilo pred dobri 10 leti z kontinuirnim vlivanjem jekla in tako je danes s

proizvodnjo predreducirane rude odnosno metaliziranega vložka.

Razumljivo pa ne moremo postaviti vsake novitete v vsake pogoje in vsak prostor. Mini jeklarne so bile do pred kratkim neznan pojav in so bile pred 10 leti skoraj na umiranju, kar je predvsem prizadelo severnoitalijanska, mala, železarska podjetja. Z razvojem LD procesa v svetu, sedaj je že ca. 354 milijonov ton celokupne svetovne proizvodnje jekla narejeno po kisikovem procesu, so ponekod nastali viški starega železa, predvsem v industrijsko razvitih okoliših, kjer ni železarske industrije. V ZDA, Franciji, Zahodni Nemčiji in Angliji so in še rastejo mini jeklarne kot gobe po dežju. Te države ne uvažajo, temveč imajo celo viške starega železa. Na žalost so zrasle mini železarne tudi pri nas in tudi za te bomo morali reševati vprašanje vložka, če bo ekonomika proizvodnje to sploh prenesla. Pri nas nimamo območij s presežki starega železa.

Da se ne bi prenatili s predredukcijo, bomo morali še počakati na razvoj v svetu, ki pa je za nas obetaven z dveh strani. Prva je rešitev tehnologije oziroma izpopolnitve naprav s trdnimi reducenti in druga — nakup in uvoz metaliziranega vložka. Pravijo, da je vprašanje transporta in uskladiščenja metaliziranega vložka docela rešeno vprašanje in da bo v bližnji prihodnosti najcenejša proizvodnja v bližini rudišč bogate železne rude in kjer je na razpolago še cenen reducent. Verjetno bi bila taka rešitev za nas najugodnejša. Naj omenim še to, da predvidevajo, da bodo leta 1980 visoke peči porabile 22 milijonov ton predreducirane rude in leta 1985 že 36 milijonov ton, kar je že upoštevano pri prejšnji navedbi o predvideni svetovni porabi predreducirane rude leta 1985, ki naj bi znašala 124 milijonov ton. Ko govorimo o razvoju v svetu in potrebah vložka, moramo pogledati še, kakšna so predvidevanja o razvoju posameznih procesov. Kisikov, konvertorski proces naj bi od ca. 52%, dosegel do leta 1980 udeležbo 62% in leta 1985 udeležbo 65% v svetovni proizvodnji jekla. Sedanji delež elektro peči znaša okoli 14%, leta 1980 naj bi bil 20% in leta 1985 že 28%. SM peči počasi admirajo in bodo imele leta 1980 še delež 17% proizvodnje ter leta 1985 samo še 6,5 odstotka. Preostanek se nanaša na Bessemerjev konvertor, ki bo padel pod 1% svetovne proizvodnje.

Leta 1985 bi po istih predvidevanjih potrebovali za proizvodnjo 1.025 ton jekla: 555 milijonov ton surovega železa, 460 milijonov ton starega železa in 88 milijonov ton metaliziranega vložka. Ob tem še upoštevajmo, da bo svetovna proizvodnja elektro jekla 287 milijonov ton, potem nam ne preostane drugega, kot da z vsjo resnostjo iščemo tudi mi rešitve v predreduciranem vložku, posebno še, ker ZDA, ki so največji izvoznik starega železa predvidevajo, da že leta 1975 ne bodo mogli ničesar več izvažati, leta 1980 pa bo tudi njim manjkalo 7 milijonov ton.

Uporabnost metaliziranega vložka je docela dognana in preizku-

šana stvarnost. V Monterreyu v Mehiki so doslej izdelali okoli 5.000.000 ton jekla, proizvedenega iz vložka, v katerem so uporabljali tudi železno gobo.

Z več poskusi in v redni proizvodnji je dokazano, da je metaliziran vložek uspešno uporaben za topljenje v elektro pečeh in da ga lahko koristno dodajajo tudi zasipu za visoke peči.

Pri elektro pečeh so z vložkom mešanice starega železa in predreducirane-metalizirane rude v obliki železne gobe, peletov ali briketov, dosegli hitrejšo izdelavo šarž in s tem povečano produktivnost pri manjši porabi električne energije. Tudi poraba elektrod je bila boljše in izboljšana vzdržnost obzidave. Skratka, ugotovili so, da je dodatek metaliziranega vložka prinesel tudi v proizvodnji določene prednosti, ki pa so odvisne od količine dodatka.

Poskusi zakladanja metaliziranega vložka skupaj s starim železom so pokazali, da je produktivnost rasla do 40% deleža, pri deležu nad 50% je pričela padati in tudi poraba elektrod in ognje-vzdržne obloge se je poslabšala.

Poskusi na Japonskem, pri Daido Steel so pokazali, da so dosegli z kontinuirnim zakladanjem metaliziranega vložka za 10 do 35% skrajšanje časa trajanja šarž in za 10 do 25% znižano porabo elektro energije.

Podjetje Korf v Hamburgu uporablja v redni proizvodnji 60 do 80% metaliziranih peletov s kontinuirnim šaržiranjem. V poskusni kampanji so brez težav proizvajali jeklo tudi pri 100% vložku iz metaliziranih peletov.

Pri Lukens Steel v ZDA so izdelali okoli 75.000 ton jekla v okviru poskusov in so uporabljali metalizirane pelete iz Midrex in HyL procesa. Oba poskusa sta dala pozitivne rezultate. Dosegli so skrajšanje časov šarž do 20% pri deležu 10,5 do 23% metalizirane rude v vložku. Poraba energije se je pri kontinuirno šaržiranih vložkih lahko zviševala. Poraba elektrod je bila nižja. Poskusili so vlagati tudi briquete z 92% Fe in stopnjo 90% metalizacije ter ugotovili, da je tak vložek celo boljši od peletov. Sploh so ugotovili, da je izdelava šarž lažja pri uporabi metaliziranega vložka s stopnjo metalizacije 90 do 92%, kot pri stopnji metalizacije 98%.

Poskusi z metaliziranim vložkom po procesu Purofer so bili izvedeni pri Mannesmanu v Mulheimu v Zah. Nemčiji v 120-tonski UHP-peči. Uporabili so 5000 ton peletov s šaržami do 100% metalizirane rude v vložku. Podrobnejši rezultati so objavljeni, v teku je druga poskusna kampanja.

Kalkulacije cene v projektih za proizvodnjo metaliziranega vložka so bile med 35 do 40 dolarji. Zaradi višjih investicijskih stroškov, nedognanih engineeringov ter težav ob pričetku obratovanja, so proizvodni stroški poprečno za 6 do 8 dolarjev višji kot predvideno. Realne ocene pravijo, da je cena metaliziranih peletov tam, kjer proizvodnja dobro teče med 40 do 49 dolarji za ton Fe. Ker je metaliziran vložek

(Dalje na naslednji strani)

PREDREDUCIRANE RUDE? POROČILO O IZVAJANJU USTAVNIH DOPOLNIL NA RAVNI ZPSŽ

čist in prinaša s seboj v proizvodnji tudi druge prednosti, je za veliko proizvajalcev jekla že sedaj ekonomsko opravičljiv in uporaben material, čeprav je bila cena ob sedanji situaciji na trgu starega železa do nedavnega precej višja od cene starega železa. (V ZDA je bila 32 dolarjev, sedaj je že 49).

Kadar bo tehnologija predredukcije in metalizacije ali bolje rečeno, ko bodo naprave docela izpopolnjene, bodo gradili enote do 2 milijona ton letne proizvodnje in takrat bo cena 29,4 do 30,5 dolarja za tono 90% metalizirane rude. Tako pravijo prognozerji, mi pa upajmo, da bo to res.

Poleg 21 aktivnih naprav, od katerih se je pred dvema mesecema ustavila proizvodnja pri Falcon bridge v Kanadi, jih je sedaj še vrsta v gradnji in projektu. Doslej največja kapaciteta za letno proizvodnjo 1.100.000 ton predreduciranih peletov z 85% Fe, je postavljena v Venezueli za vsip v visoke peči, lastnik je U.S. Steel Corp. Za Iran programirajo letno kapaciteto 1.000.000 ton, Za Portorico naprave za 300.000 ton metaliziranih peletov po HyL postopku itd.

Zaradi pirofore narave predreducirane, metalizirane rude, je več poročil z različnimi navedbami o lastnostih, ki so odvisne tudi od procesa in oblike proizvoda. Vsa poročila pa se nanašajo na vprašanje težav pri transportu z železnico, ladjo in uskladiščenjem.

Zadnja poročila pravijo, da so Esso-metalizirane brikete prevržali z ladjo in železnico ter jih imeli skladiščene 18 mesecev brez težav.

Metalizirane palete po SL/RN procesu, so transportirali iz Kanade na Japonsko in drugam po svetu. V Mehiki so prepeljali 70 tisoč ton peletov iz Puebla v

Monterrey, približno 1.130 km daleč, v odprtih vagonih. Nekateri uvajajo novo stopnjo v procesu, to je pasivizacijo metaliziranih peletov, kar je Midrex že izvedel in sedaj že uvaja prekooceanske transporte.

Znano je, da je Korf-Hamburg sklenil s SSSR pogodbo, za gradnjo doslej največje kapacitete za proizvodnjo metaliziranih peletov v SSSR, za 5 milijonov ton letno. Velik del tega je baje namenjen za prodajo na evropskem trgu. Kot že prej rečeno, bo verjetno tudi naša perspektiva v tem, da si od najbližjega in najugodnejšega proizvajalca metaliziranega vložka za elektro peči, z dolgoročno pogodbo oskrbimo vložek. Če je to SSSR, Švedska, Afrika ali katera druga lokacija z bogato železno rudo in ceninim reducentom, bo v par letih jasno.

Danes lahko samo ugotovimo; proces predredukcije in metalizacije je tehnološko dognan. Postopki s plinastim reducentom so že industrijsko uvedeni. V treh do petih letih bodo izpopolnjene za redno industrijsko uporabnost tudi naprave za trdnimi reducenti. Metaliziran vložek je v tehnologiji proizvodnje jekla v elektro pečeh koristen in zaradi hitrega dviga svetovne proizvodnje jekla, ki prinaša s seboj pomanjkanje starega železa tudi neogibno nujen vložek. Predreducirana ruda v prihodnje ne bo konkurenca staremu železu, temveč samo dopolnilen vložek, ki bo omogočil predviden trend razvoja svetovne proizvodnje jekla. Zaradi navedenega moramo spremljati dogajanja v svetu in si ta vložek pravočasno in po najugodnejši poti tudi zagotoviti.

Milan Marolt, dipl. ing.

Literatura:

- 1 »Iron and Steel Engineer«, nov. in dec. 1972
- 2 »Stahl un Eisen«, št. 5/73

ANGLIJA: Največji angleški jeklarski kombinat (British Steel Corporation) je izdelal projekt za povečanje proizvodnje jekla za 12 milijonov ton. Investiral bo 2350 milijonov funtov, med drugim je že naročil dva Haneywell procesna računalnika.

JAPONSKA: V Osaki so dali v obratovanje najmodernejšo kovaško linijo na svetu, na kateri bodo izdelovali kolenčaste gredi do 120 kg in prednje osi za tovornjake do 100 kg. Proizvodna kapaciteta je 26.000 kosov odkovkov v dveh dneh mesečno. Posebnost linije je, 11.000-tonska kovaška stiskalnica.

ŠVEDSKA: V Uddeholmu AB, Hagfors so razvili nov način rafinacije visokolegiranih jekel, pri katerem so argon zamenjali s paro. Računajo, da so s tem postopkom znižali proizvodne stroške za 8 dolarjev.

ZDA: Firma »Mesta« iz Pittsburgha je postavila v Clevelandu valjarno za vroče valjane trakove, ki ima kontinuirno progo dolgo ca. 800 mm, 5 predogrodij in 7 končnih ogrodij in hitrost valjanja 1130 m/min.

JAPONSKA: V eni izmed jeklarn znane firme YAWATA so dosegli rekord pri neprekinjenem vlišanju v napravo za konti — ulivanje. V 106 urah in 1 minuti so vlili 15.354 ton jekla.

Na 11. seji DS ZP je komisija za uveljavljanje dopolnil v ZPSŽ že poročala o svojem dotadanjem delu. Okvirni osnutek samoupravnega sporazuma je bil pripravljen v decembru 1972. Po več razpravah komisije in ob upoštevanju novih dognanj ureditve ustavnih dopolnil v drugih delovnih organizacijah, osnutka nove ustave in analize obstoječega stanja je bil nato v marcu 1973 pripravljen bistveno spremenjen 1. delovni osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev ter ureditvi medsebojnih razmerij delovne skupnosti SLOVENSKE ŽELEZARNE — združenega podjetja Ljubljana. O tem osnutku je dne 4. 4. 1973 razpravljala direktorij ZP ob sodelovanju članov komisije in ugotovil, da pomeni bistveni pozitivni premik in napredek. Ob več okvirnih pripombah je bila predvsem odprta dilema, katere funkcije združevati na ravni železarn, katere pa ohraniti na ravni TOZD oziroma skupnih služb tovarn; ugotovljeno je bilo, da mora biti ta proces zaključen predno se odpre v javni razpravi proces koncentracije funkcij in odločanja na tretji ravni (ZPSŽ). Nadalje dileme so bile postavljene glede mesta in pristojnosti storitvenih organizacij, nadalje skupnih služb ZPSŽ, tvrdke ZPSŽ ter združevanja sredstev preko skladov interne banke. Pred izdelavo končnega osnutka samoupravnega sporazuma, ki naj bi bil dan v javno raz-

pravo, je potrebno razčistiti omejena nejasna načelna vprašanja. Odprta je bila tudi dilema, ali naj temeljni samoupravni sporazum podrobneje razčlenjuje materijo (ki je v 1. delovnem osnutku obdelana v 92. členih z XI. poglavji), ali pa naj v končni redakciji obsega le temeljna načela za združevanje, vso ostalo materijo pa naj podrobneje opredeli statut ZP, ki ga je lažje prilagajati novim dognanjem in potrebam.

Že pripravljeni 1. delovni osnutek samoupravnega sporazuma lahko kljub pomanjkljivostim koristno služi komisijam za izvajanje ustavnih dopolnil železarn pri izdelavi lastnih samoupravnih sporazumov. Glede na najnovejšo prakso. Okrožnega gospodarskega sodišča, ki registrira samoupravne sporazume na 3. ravni šele po podpisu samoupravnih sporazumov med temeljnimi organizacijami na ravni podjetij, ni več potrebe, da bi tekla akcija sprejemanja samoupravnih sporazumov železarn kot doslej vzporedno z oblikovanjem samoupravnega sporazuma v okviru ZPSŽ. Ne glede na to pa bi bilo treba še pred letnimi dopusti uskladiti vsa načelna stališča in dileme ter sprejeti temeljni samoupravni sporazum ZPSŽ — po sprejemu samoupravnih sporazumov v vseh treh železarnah — do 4. obletnice združitve železarn v ZPSŽ.

Predsednik komisije
Miha Potočnik

IZ DELA SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Predsedstvo TO sindikata je prejelo odgovor odbora za splošne zadeve v zvezi s sklepi o pravilniku o minulem delu (sklepe smo objavili v prejšnji številki »Železarja«) in ugotovilo, da je odgovor izredno neargumentiran in nesprejemljiv, vendar pred objavo novih variant omenjenega pravilnika predsedstvo o tem ne bo razpravljalo.

V zvezi z uskladitvijo rangiranja je predsedstvo TO OOS na svoji izredni seji sprejelo stališče, da je potrebno z uskladitvijo čimprej končati in rezultate uskladitve uveljaviti od 1. 1. 1973 dalje. V zvezi s tem je bilo sprejeto nekaj sklepov in le-ti posredovani odboru za kadrovsko-socialne zadeve. Odbor je stališča

predsedstva podprl in sprejel ustrezne konkretne sklepe.

V aprilu so predstavniki sindikata prisostvovali izrednim sejam delovnih skupin in finančnem sektorju in kemičnem laboratoriju. Obravnavali so neskladja v rangiranju in časovne zakasnitve pri usklajevanju rangiranja. V kemičnem laboratoriju je izređen sklic sestanka delovne skupine povzročil šef, ker ni hotel dati pojasnil delavcem — članom delovne skupine.

Predsedstvo je tudi v tem mesecu reševalo tekoče probleme, poleg tega pa intenzivno sodelovalo v pripravah za sprejem sklepov o ustanovitvi TOZD.

ČIČ-KO

REKORD NA KUPOLKI V VALJARNI II

Posadka kupolke v livarni II. v sestavi prvi talilec Varjačić Zvonko in drugi talilec Kotnik Karl, sta dne 4. 4. 1973 dosegla rekordno dnevno proizvodnjo, ko sta pretalila 130 ton vložka. Do sedaj tako izredne rezultata na teh pečeh še ni bilo. Svetu enote 117 panoge sta bila predlagana za pohvalo in nagrado. Tudi na tem mestu jima za dosežen uspeh iskreno čestitamo.

PA ŠE TO

Občinski sindikalni svet Celje je ustanovil petčlansko komisijo za prošnje in pritožbe.

Komisija je dolžna obravnavati vse prošnje in pritožbe, ki so naslovljene na občinski svet ZSS in je pristojna odločati o prošnjah posameznih članov. O prošnjah, ki jih naslovijo na občinski svet osnovne organizacije sindikata in drugi sindikalni organi, komisija razpravlja in oblikuje obrazložen predlog, ki ga posreduje v odločitev predsedstvu občinskega sindikalnega sveta.

ČSSR: Indija in ČSSR sta podpisali pogodbo, ki predvideva, da bo Indija izvozila 940.000 ton železne rude v Češkoslovaško v letih 1973—1974. Indijska korporacija za trgovino s kovinami je prav tako podpisala pogodbo o dobavi železne rude Češkoslovaški in sicer naj bi v obdobju od 1973—1974 in 1975—1976 izvozili 2,1 milijon ton rude v ČSSR.

ZDA: Predstavnik inštituta za železo in jeklo, v katerem so združeni novi proizvajalci jekla v ZDA je dejal, da bo preveliko povpraševanje po odpadnih materialih tako tujih in domačih kupcev povzročilo pomanjkanje odpadnega materiala v vrednosti 5 milijonov ton v tem letu. Od kongresa je zahteval naj sprejme zakon, s katerim bodo omejili izvoz odpadnega materiala.

Indija: Izredno pomemben za Indijo je tudi izvoz avtomobilskih delov. Izvoz teh delov je dosegel v letu 1971—1972 vrednost 143 milj. r. s., v glavnem pa so izvažali avtomobilske dele v arabsko republiko Egipt, Nigerijo, Iran, Poljsko, Ugando in Jugoslavijo.

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

TEZE

Boj delavskega razreda za kontrolo nad proizvodnjo in še zlasti potrošnjo, spremlja organizirano delavsko gibanje že desetletja. Kontrola, kot organiziran vpogled v dogajanja v delovni organizaciji, v tovarni, podjetju ali ustanovi, je splošno sprejet princip politične akcije vsake družbene grupacije. Zato ima delavska kontrola splošen pomen in velja za vse družbeno ekonomske odnose in politične sisteme. Konkretna vsebina pa tudi oblike, so končno odvisne od družbeno ekonomskih odnosov, zato moramo ločevati:

a) delavsko kontrolo v pogojih kapitalističnih produkcijskih odnosov, kjer žele delavci doseči vsaj nadzor nad uresničevanjem pravic iz dela (skrajšan delovni dan, dopusti, itd.);

b) delavska kontrola ob prevzemu oblasti je pogojena z odločnim vplivom nastajajoče države delavcev na vsa družbena in še zlasti gospodarska dogajanja v tem zgodovinskem in odločilnem času. (Primer v sovjetski Rusiji, dekret o delavski kontroli je bil sprejet takoj za dekretom o zemlji.)

c) delavska kontrola v sistemu uveljavljanja samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. V sistemu samoupravljanja delavska kontrola zagotovo ni združljiva s klasičnimi oblikami in vsebino delavske kontrole, ker se spreminjata tako razpolaganje s presežnim delom kot tudi funkcije države. Od vsega prejšnjega ostanje v pogojih samoupravljanja od delavske kontrole le ime in nosilec — delavec. Delavska kontrola se mora vključiti v družbeno-ekonomske odnose kot ena od najpomembnejših funkcij samoupravljanja. Delavska kontrola v novih odnosih ni niti podrejena (to lahko postane, če prevladujejo tehnokratski odnosi), niti nadrejena (to kaj lahko postane napačno opredeljena delavska kontrola ali državna kontrola) samoupravna funkcija. Z ozirom na prisotnost družbenih protislovij (prisotne so na vseh področjih družbenega življenja) si morajo delovni ljudje ustvariti obrambni mehanizem v obliki delavske samokontrole.

Dosedanje razprave so odkrile mnogo vzrokov za mlačen odnos do samoupravne delavske kontrole. Nekateri vzroke pogledimo: — prepričanje, da obstoj samoupravljanja in izvolitev DS že samo po sebi zagotavlja kontrolo nad celotnim dogajanjem v delovni organizaciji;

— mnenje, da je organizirana notranja kontrola nezdržljiva s samoupravljanjem, češ, da kontrola prej ovira kot pa pospešuje razvoj demokratičnih odnosov in ne spodbuja razvoja;

— so trditve, da je kontrola nezaupanje do delavcev v proizvodnji in žaljiva za strokovnjake ter uslužbenca v skupnih službah;

— kontrola je označena tudi kot »policijska metoda«;

— precej razširjeno je mnenje, da je moč delavske kontrole nadomestiti z informiranjem;

— zamenjavanje funkcij strokovne kontrole in njeno enačenje s samoupravno delavsko kontrolo;

— mnenje, da je potrebno krepiti zunanjo, to je državno kon-

trolo, ki je lahko edina učinkovita, strokovna in avtoritativna.

Ker nismo razvili generalnega koncepta notranje kontrole niti v političnih dokumentih, v zakonih pa jo označiti samo kot delavsko pravico in dolžnost, so bile svojevoljne razlage pogosto v skladu rekli bi, prirojenim človekovim odporom pred kontrolo, kjer je pretežni del delovnih ljudi v položaju kontroliranih, manjši ali celo posamezniki pa so nad njimi v vlogi nekontroliranega kontrolorja. Kontrola naj pospešuje in zagotavlja uveljavljanje v ustavi zapisanih družbeno-ekonomskih odnosov in je torej sankcija le proti tistim, ki se uveljavljanju takih odnosov upirajo, zato odrekanje organiziranju delavske kontrole ni niti ne more biti v interesu delovnih ljudi.

Organizacija in organi kontrole morajo omogočiti vsem delavcem kontrolo, nuditi jim morajo tiste podatke, ki bodo pomembni za ocenjevanje uspešnosti gospodarjenja, dobrega ravnanja z obratnimi sredstvi, osnovnimi sredstvi, racionalnosti pri uporabi namenskih sredstev, zakonitosti v odnosih iz delovnih razmerij itd. Obratno pa je vsak delavec »kontrolor« in ima pravico in dolžnost iniciative, če ugotovi, da se naloge ne izvršujejo v skladu s sprejetimi samoupravnimi in družbenimi normami.

Kontrola je sestavni del vsake odločitve.

Organi samoupravljanja bodo morali zagotoviti sprotno kontrolo nad izvajanjem lastnih odločitev.

Izpopolniti bo potrebno vse samoupravne akte in v njih točno opredeliti funkcijo kontrole.

Očitno je, da moramo samoupravno delavsko kontrolo graditi in izpopolnjevati na enakih osnovnih izhodiščih (položaj in vloga organov kontrole, volitve, osnovna smer in vsebina dela, pravice in dolžnosti organov kontrole itd.), vendar pa bo v posameznih TOZD in OZD kontrola zelo različna v podrobnostih, upoštevajoč stanje in že obstoječe kontrolne mehanizme.

Sestav, volitve in mandat kontrolnih organov:

Ker gre za samoupravni organ, ni potrebno, da je njegov sestav enostranski — le iz strokovnjakov, ampak naj bo v njem najmanj tri četrtine članov iz proizvodnje.

Organ delavske samokontrole volijo vsi delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, kar pomeni, da naj bodo voljeni člani neposredno. Ta analogija bi se lahko uporabila tudi pri volitvah ostalih kolektivnih izvršilnih organov.

Za organe kontrole, ki bodo ustanovljeni pri organizacijah združenega dela, v združenih podjetjih in podobnih oblikah, naj bi uveljavili delegatski princip volitev, oziroma enakega kot ga uveljavljamo s sporazumi o združevanju za druge kolektivne organe.

Mandat članov kontrolnih organov naj bo enak mandatu vseh drugih organov.

Predlog, da naj bi člani organa kontrole uživali imuniteto, ni sprejemljiv, saj bi se na ta način omejevala iniciativa ostalih de-

lavcev pri odpravljanju negativnih pojavov.

Organi kontrole naj bi imeli pravico iniciative tudi navzven. Toda tudi ta mora biti praviloma opredeljena v statutu oziroma sporazumu, kajti delavski svet mora vedeti prej in ne pozneje, kakšne ukrepe ali zahtevo naslavlja kontrola na zunanje kontrolne organe (SDK, inšpekcije, tožilstvo itd.). Neposredno obračanje navzven bi morala biti pravica organov kontrole v vseh primerih, ko notranji organi in tudi delavski svet ne bi podvzeli predlaganih ukrepov ali postopkov.

Organi kontrole so pri svojem delu samostojni v skladu s svojimi pravicami in dolžnostmi zapisanimi v splošnih aktih ali pravilih. Njihovo delo je javno in dostopno vsem delavcem.

Funkcijo kontrole bi morali graditi na principu, da morajo organi o svojem delu obveščati delavce (na zborih ali na drug način) in tudi organe samoupravljanja, zlasti delavski svet, ki ostaja slej ko prej najvišji izvršilni organ samoupravljanja.

Končno moramo pri ustanavljanju notranje kontrole upoštevati, da njeno organiziranje ne bo več prepuščeno volji posamezne sredine, ampak bo obvezno. Torej ne bo vprašanja, da ali ne kontrola, ampak le kako in tako, da bo ustrezala interesom delovnih ljudi.

Kaj naj bi organ kontrole kontroliral:

— Kontrola nad dohodkom. Če govorimo o kontroli nad dohodkom so tu mišljeni skladi in najrazličnejši izdatki, skratka gre za kontrolo nad vsem, kar se v delovni organizaciji ustvari in troši.

— Preprečevanje ekscesov (okoriščanje, prisvajanje, korupcija itd.), ker so le-ti predvsem posledica pomanjkljive kontrole poslovanja. Torej posledica in ne vzrok. Največji eksces je beg dohodka, presežnega dela izpod kontrole delavcev.

Kontrola nad sredstvi, tako tistimi, ki krožijo ali se delijo v organizaciji združenega dela, kot tistimi, ki cirkulirajo kot družbeni kapital, pa so delavcev proizvod.

Kontrola nad uresničevanjem samoupravnih ksprejetih norm, kontrola sklepov ter njihove skladnosti z določili samoupravnih aktov.

Kontrola postopkov in odločitev s področja delovnih razmerij (sprejeme na delo, odpust) so pravice, ki počivajo na delu in ustvarjanju presežnega dela.

To je le nekaj vprašanj in tez, ki naj bi služile za razpravo o organiziranju delavske samokontrole. Navedena izhodišča so v skladu z družbeno dogovorjenimi stališči do vprašanja delavske samokontrole.

Zakon o zaščiti okolja

V Beogradu je izšel osnutek zakona o zaščiti človekovega okolja pred nevarnostjo za življenje in zdravje ljudi, ki ogrožajo vso državo.

S tem zakonom naj bi uredili zaščito človekovega okolja od nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, ki ogrožajo vso državo. Ti pojavi in spremembe v okolju se morajo zaradi večje učinkovitosti enotno urejati, ne pa po posameznih republikah.

Navedene so spremembe in pojavi, ki ogrožajo človekovo okolje, tako izpuščanje odpadnih vo-

da, olja in drugih škodljivih tvarin; onesnaženje pitne vode; prekomerno iztrebljanje gozdov in podobno.

Predlagani so ukrepi, ki naj bi preprečili vzroke in odpravili posledice ogrožanja človekovega okolja.

Za odpravljanje in koordinacijo poslov na tem področju bo ustanovljen medrepubliški in medresorni organ, z družbenim dogovorom bodo pa določene pristojnosti in delokrog tega organa.

Imamo aktiv članov ZB NOV

V sredo 14. marca t.l. je bil ustanovni sestanek aktiva Zveze borcev NOV Zelezarne Store, na katerem je bil izvoljen odbor aktiva v naslednji sestavi:

Pavel Štefančič iz skupnih služb, Andrej Kramperšek in Peter Grdina iz sklopa 114 ter Karl Plank in Stanko Jermol iz sklopa 117. Na prvi seji odbora bo izvoljen predsednik odbora aktiva.

Novoizvoljeni odbor aktiva je pooblaščen, da uredi in pripravi predlog za specialne zdravstvene preglede članov aktiva ZB tovarne; pristojnemu organu samoupravljanja naj posreduje predlog s tega sestanka, da je borcem NOV priznati za čas bolezni na-

domestilo OD v višini 100%; pooblaščen je tudi, da uredi po pristojni strokovni službi za vse borce NOV vprašanje plačila razlike OD v primerih, ko so le-ti zaradi invalidnosti ali drugih objektivnih vzrokov premeščeni na drugo delovno mesto, oziroma da ureja zadeve borcev NOV v skladu s sklepi koordinacijskega odbora ZB pri Združenem podjetju Slovenske železarne.

Delavski svet tovarne, oziroma pristojne samoupravne organe naj odbor aktiva ZB NOV seznaní o ustanovitvi koordinacijskega odbora pri ZPSZ in o programu reševanja zadev borcev NOV v okviru ZPSZ.

TAKO JE TREBA RAZUMETI

Ko so pred letom dni ustanovili v Štorah Klub zdravljenih alkoholikov, je mnogo ljudi smatralo to za nesmiselno zadevo, češ, saj je znano, da se pijanec spreobrne, ko se v jamo zvrne. Takrat se je o prizadevanjih za zdravljenje alkoholikov malo vedelo, še danes se, žal, vse pre malo ve in zato za ta prizadevanja tudi ni povsod pravega ali pa nobenega razumevanja.

V soboto, 14. aprila t.l. pa smo prisostvovali prvemu občnemu zboru KZA »Železar« Štore, se pravi obračunu enoletnega dela tega kluba. Doživeli smo vrsto ugodnih presenečenj: dobra priprava in organizacija občnega zbora, visoka udeležba članov in delegatov iz klubov s celjskega območja in vse Slovenije, prikazana pestra dejavnost kluba v prvem letu obstoja in končno izredna pozornost, ki je bila izkazana občnemu zboru našega kluba. Poleg predstojnika nevropsihiatričnega oddelka celjske bolnišnice v Vojniku, dr. Zvonimira Lamoveca, so zboru prisostvovali zastopniki občinske skupščine, organov upravljanja v tovarni, glavni direktor železarne tovariš Tugomer Voga, zastopniki zdravstvenega centra iz Škofljice, bolnikov iz Vojnika, sindikalne organizacije, tovarniškega komiteja ZKS, Krajevne skupnosti Štore, bolnišnice iz Ormoža in predstavniki tiska in radia.

Ugotovljeno je bilo, da je to prvi tovarniški klub zdravljenih alkoholikov v Sloveniji, da je prvokrat od obstoja klubov v Sloveniji izkazana tolikšna pozornost in podpora klubu s strani vodstva in organov upravljanja v podjetju ter množičnih organi-

di primerno pomoč, kar so v Štorah pravilno razumeli; uspeh zato ni izostal. To je vse hvale vredno in koristno.

TAKO SMO PRICELI IN DELALI

Minilo je torej dobro leto dni, odkar je bil v Železarne Štore ustanovljen klub zdravljenih alkoholikov. To je bil prvi primer v Sloveniji, da je delovna organizacija sodelovala in omogočila ustanovitev kluba za zdravljenje alkoholikov. Delo in naloge, ki smo jih v klubu začeli uresničevati, je bilo trdo in vendar v svojih prizadevanjih nismo obupali. Nasprotno — postali smo »center pozornosti« z različnimi imeni, bili smo »lenuhi«, ki živijo na račun delavcev«, pd., vendar so nas prav te »neopravičene pohvale« povezovala v trdno skupino, ki je postajala iz tedna v teden večja in uspešnejša.

Ob ustanovitvi je klub štel 16 članov. Danes jih šteje 39; od tega jih je 24 rednih — vsi so zdravljeni alkoholiki, delavci iz železarne in 15 svojcev, ki se redno udeležujejo mesečnih sestankov. Delo s svojci je bila nujsnost, ker smo se zavedali, da sodobno zdravljenje alkoholizma zahteva sodelovanje najbližjih svojcev.

Vsak četrtek se ob 13. uri zberemo v prostorih gasilskega doma. Morda vas zanima, kaj se dogaja na takšnem sestanku in kaj pomeni klub za zdravljenega alkoholika.

Zdravljeni alkoholik doživlja razna spoznanja in razočaranja ter pogoste krize. V klubu se prične medsebojno vplivanje članov, to je vzajemna pomoč članov kluba, ki pa ni namenjena le

ka dr. Lamovec. Obiski teh dveh članov so na sestankih zelo dobrodošli, vendar jih zaradi njune velike zaposlenosti bolj redko doživimo.

Za dosedanje delo in uspehe, ki smo jih dosegli, ima kadrovska socialna služba Železarne Štore pomembne zasluge. Kadrovska služba železarne je že pred nekaj leti zasledovala problematiko alkoholizma. V zadnjem času je postala ta problematika še posebno »boleča«. Veča se število neopravičenih izostankov z dela in disciplinskih ukrepov, opaža se, da delavci pi-jejo in to zaradi prepričanja, da

jim alkohol daje energijo, ki jo izgubljajo pri težkem delu.

Pričenja se novo obdobje protialkoholnega boja v železarne, pri katerem sodelujeta kadrovska socialna in zdravstvena služba, ob pomoči in razumevanju vodilnih in vodstvenih delavcev v podjetju.

Nekako takole izgleda pregled našega dela v preteklem letu. To so bila tista prizadevanja vseh nas, ki so rodila »nova življenja« in »nove ljudi«. Zopet smo takšni, kakršni smo bili pred mnogimi leti, le da smo bolj občutljivi in potrebni pomoči, razumevanja vseh vas, ki ste močnejši od nas.

Kako doseči pravilno poučevanje

Uspešno poučevanje delavcev iz snovi varstva pri delu zahteva, da se poučevanje strokovnega dela delovnih operacij združi s poučevanjem varstva pri delu. Če poučevanje iz varstva pri delu razumemo kot nekakšen »dodatni element«, ne moremo pričakovati željenih rezultatov, saj bo tudi delavec smatral in razumel takšen način poučevanje le kot »privesek« izobraževalnega programa.

Iz vsakodnevne prakse nas primeri kaj pogosto opozarjajo na naše napake oziroma pomanjkljivosti, katere delamo zavestno ali podzavestno. Nema lokrat se srečujemo s primeri, ko delavec pride na uvajalni seminar kar direktno z delovnega mesta, kjer se je že seznanil (več ali manj) z novim delovnim mestom in procesom dela. Z drugo besedo povedano, smo delavca seznanili z delom in poskrbeli za to, da dosega določene delovne učinke in nato poskušali organizirati, da bo delo, ki ga opravlja, tudi varno. Iz tega jasno sledi, da varnost postane ali ostaja kot »dodatni element« v delovnem procesu.

Dostikrat najdemo opravičilo v tem, ker želimo zaradi pomanjkanja delovne sile čimprej vključiti in usposobiti novega delavca v proizvodnjo. Takšne okolnosti najdejo zelo ugodna tla za nezgode, kar dokazujejo tudi statistični podatki naše službe.

Poučevanje iz varstva pri delu in dela, mora biti enotno

Poskušajmo ilustrirati to z naslednjim primerom: poučujemo delavca na delu z brusilnim strojem. Pojasnimo mu vse principe in načine brušenja, naučimo ga brusiti, pričakujemo, da bo dosegal normo in ne nazadnje mu pojasnujemo, da mora pri tem delu uporabljati, to je nositi zaščitna očala. Kakšen je zaključek iz te razlage?

Delavec je razumel, da je brušenje določen delovni postopek, kateremu moramo dodati še en postopek, to je nošenje zaščitnih očal. Na tak način se ni delavec naučil, niti doživel celovitosti postopka, ki pa je neločljiv. Tako pri svojem delu zaradi hitrosti in zahtevnosti dela niti ne pomišlja na dodatno obremenitev, to je nošenje zaščitnih očal. Končne posledice so jasne in neizbežne.

Kako naj bi teklo pravilno poučevanje?

Vse, kar je bilo navedeno v prejšnjem odstavku, ima za osno-

vo psihološko zakonitost, kakršna je v psihologiji dobro znana. Imenujemo jo interferenca. Stoji se iz spoznanja neke aktivnosti, katero se opravlja na nek določen način. Takoj pa nastanejo težave, če se ista aktivnost želi opraviti na drug način. To v bistvu pomeni, da je določeno aktivnost treba poučevati v podrobnosti na tak način, kakršen je specifičen za to aktivnost in izključevati vsako podobnost ali improviziranost. To ima za posledico vnašanje nezanesljivosti, zmede in tudi poškodbe.

Kot primer naj navedemo, da bo samouk na pisalnem stroju (dvoprstni sistem) zelo težko prešel na desetprstni sistem, veliko težje od tistega, ki se bo že v začetku naučil pravilne pisave na pisalnem stroju. Nič boljše se ne bo godilo igralcu s klavirsko harmoniko, če bo prešel na »freitonarce«, in obratno.

Vse te in podobne težave se pojavljajo vse dotlej, dokler si ne izbrišemo iz spomina starega načina opravljanja nekega postopka ter se naučimo in osvojimo nov pravilni postopek.

Če se torej želimo izogniti »interferenci«, moramo zavestno pristopiti k pravilnemu poučevanju principov varnega dela in to na tak način, da delavec — novinec ne bo dobil občutka, da je varnost pri delu »privesek proizvodnega procesa«, temveč celovitost tako prvega, kot drugega. Pravilen način poučevanja mora prinesiti boljše rezultate, za kar tudi težimo tako s humanega, kakor tudi z ekonomskega vidika.

— R. F. —

Na občnem zboru kluba zdravljenih alkoholikov je spregovoril med drugimi tudi dr. Lamovec

zacij pri podjetju, kar je s posebnim zadovoljstvom pribil in pozdravil dr. Lamovec, ki je med ostalim pojasnil, da je pravilna trditev zdravnikov in ostalih terapevtov, da je namreč delovna organizacija mesto in okolje, kjer se škodljive posledice alkoholizma najprej in v najbolj drastičnih oblikah pokažejo, kjer bi bilo treba zdravljenju alkoholikov posvetiti največ pozornosti in da je tu tudi mesto, kjer se zdravljeni alkoholik lahko znova znajde in uveljavi, če se mu nudi za to priložnost in vsa potrebna skrb, zlasti pa če je deležen pravilnih odnosov in prijemov pri svojih sodelavcih, predpostavljenih in vodstvenih ter organih samoupravljanja in končno pri množičnih organizacijah. Tu doživi potem svoje prerogive, ki je ob onem v krogu svoje družine najvažnejše, najodločilnejše. Tako je treba to razumeti, če gre za zdravljenje bolnika, kar pa alkoholiki so, zato jim je treba nuditi tu-

podpori v abstiniranju. Člani se med seboj močno navežejo, postanejo tovariški, dajejo podporo drug drugemu in imajo občutek, da niso sami v težavah, ampak pomoči s strani sotovarišev iz kluba. S temi spoznanji se ustvarja trdna abstinenca in zdravljeni alkoholik vztraja v premagovanju svoje dosedanje navade — potrebe.

Z veseljem danes ugotavljamo, da ima naš klub lepo število abstinentov: 8 članov z 1-letno, 1 član s 3-letno abstinento in najtrdnější član, ki ima za seboj že 6 let treznega življenja.

Terapevtsko delo v klubu vodi in izvaja socialni delavec iz železarne. Njegova vloga ni lahko in delo, ki ga opravlja, je vse kaj drugega, kot »hvalevredno«. V terapevtskem delu kluba naj bi sodelovala tudi zdravnik naše obratne ambulante in predstojnik nevropsihiatričnega oddelka splošne bolnišnice Celje iz Vojni-

DOPISUJTE V

Štorski ŽELEZAR

NE ZAVEDAMO SE KAJ IMAMO

Domala 36 let je preživel v ustvarjalnem delu v livarni, naš dober znanec in zgleden delovodja Karel GORJUP. Obiskal sem ga in ga nagovoril, naj mi vsaj približno pove vtise iz 36 let svojega delovanja med štorskimi železarji.

»Težko je izluščiti najzanimivejše doživljanje iz dolgoletne prakse, iz številnih dogodkov, ki so me spremljali na delu v tovarni, ki je doživela take spremembe, tak napredek. Danes komaj verjamem, da je vse to mogoče. V prvih letih mojega udeleževanja v tovarni in izven nje se nam še sanjalo ni, da se bo ta mali industrijski center nekoč tako razvil, še manj pa, da bodo zaposleni imeli take ugodnosti, take pravice, toliko olajšano delo in celo pravico do samoupravljanja, do sodelovanja pri razpolaganju s sredstvi, ki jih ustvarjajo.

Včasih smo večji del železa znosili od kupolke na rokah. Imeli smo samo ročne žerjave, ki pa so prenašali samo težke odlitke. Vlivali smo samo dvakrat na teden. Odlitke smo vozili na železniško postajo, ali v skladišče kar vsi delavci livarne. Ko so nam napovedali, da bomo vlivali večkrat tedensko, ali pa tudi vsak dan, si tega sploh nismo znali predstavljati. Danes pa vlivajo dopoldne in popoldne, pa še ponoči. Lahko si torej predstavljate, kaj smo doživljali z razvojem tovarne, z napredkom tehnološkega postopka v proizvodnji. Vsak od nas je doživljal tudi osebni napredek v strokovnosti, posebno še tisti, ki smo delali na odgovornih, vodilnih mestih in prevzemali vedno odgovornejše naloge. Vse dneve in noči smo bili živčno napeti, morali smo se učiti in zopet učiti; skrb za dobro kakovost izdelkov je bila vedno večja, z njo pa je rasla tudi skrb za dvig storilnosti, posebno pa še skrb za varnost pri delu, za vsakega delavca posebej, za vzdrževanje naprav in vedno številnejših tehničnih pripomočkov. Potrebni so bili nenehni ogromni napori vodilnega osebja in vsakega posameznika, da smo lahko sledili vedno naraščajočemu razvoju, posebno v povojnih letih prav skokovitemu napredku. Danes komaj dojemam, kako smo vse to zmogli. Potrebno je bilo veliko učenja, discipline, prilagajanja, organizacijskih prijemov, sistematične prevzgoje samega sebe in sodelavcev. Včasih smo proizvedli mesečno 40 ton, danes pa desekrat toliko. Rasli in razvijali smo se z napredkom proizvodnje, ogromno smo žrtvovali časa in moči, bili smo nerazdružno povezani z delovno skupnostjo in njenim razvojem, skupno smo premagovali številne težave in ovire, skupaj smo se veselili vsake delovne zmage. Za našo solidarnost, sloga, zvestoba, pripadnost delavske-

mu razredu niso bile prazne besede, fraze, to je bila živa stvarnost, to je bilo bojevanje, premaganje ovir, bile so zmage, ki so nas krepile in nam dajale moči za premaganje novih naporov.»

Gotovo si se udeleževal v sindikalnem gibanju in v pevskem društvu, pa še kje?

»Kaj sprašuješ, saj poznaš razmere v Štorah v medvojnih in povojnih letih. Kje pa je nas manjkalo. Od 14. leta sem pripadal delavskemu gibanju, pevskemu društvu »Bodočnost«, pozneje »Svobodi«. Sodeloval sem pri dramski skupini, pomagal pri improviziranju odrov, da smo lahko nastopili z deli, ki so bila takrat pred vojno prepovedana, na primer z »Rdečo rožo« in drugimi. Sami smo si urejevali dvoranice, odre, telovadišča, športna igrišča, hodili nastopat po vaseh in industrijskih središčih, kaj vem, kje vse smo bili, za to tudi tukaj ni časa, da bi vse povedala in zapisala. Težko je bilo, a lepo; složni smo bili, imeli smo nezlomljivo voljo do dela v tovarni in udeleževanja v prosveti ter pri športu. Bil sem tajnik prosvetnega društva »Svoboda«, nikoli nisem vedel, kdaj me bodo zgrabili in odpeljali na zasliševanja, ali še kaj hujšega.

Zato pa nam je tembolj odleglo, ko smo dočakali svobodne dni, ko smo lahko svobodno delovali in nastopali pri »Bodočnosti« in pozneje pri DPD »Svoboda«. Veselili smo se vseh revolucionarnih sprememb v delavskem gibanju in v proizvodnji, kar verjeti nismo mogli, da smo kaj takega dočakali. Danes pa je mnogo pojavov, ki zatemnjujejo marsikatero pridobitev naših dolgoletnih prizadevanj. Ljudje se ne zavedajo, kaj imajo, zato pridobitev tudi ne cenijo. Dobro je, da vedno več delajo z mladimi in jih usmerjajo v pravilne tokove življenja in delovanja. To smo končno dolžni tudi številnim žrtvam za težko priborjeni napredek in blagostanje, ki ga imamo, čeprav doživljamo skupaj z ostalim svetom gospodarske krize. Toda kdor je preživljal taka pomanjkanja, poniževanja in številne druge težave, kot smo jih doživljali mi v mladih letih in še pozneje, ta ve ceniti današnje blagostanje, ne more pa dojeti, zakaj dopuščamo nekaterim tako neupravičeno razkošje, obenem pa prezir delovnih prizadevanj večine tistih, ki si kruh še danes težko zaslužijo.

Kar verjeti ne morem, da sem moral izpreči in se podati v pokoj. Težko je bilo slovo od sodelavcev, dolgo bom pomnil ganljive besede slovesa in dobrih želja ob ločitvi. Se bom prihajal med svoje sodelavce, med ropot v livarni in drugih sklopih obnovljene tovarne. Veseli me, da so sinovi nekdanjih mojih sodelavcev zvesti delavskim tradicijam, čeprav zasedajo vodilne položaje, njih pravilni, tovariški odnosi izredno blagodejno in koristno, ohrabrujoče vplivajo na delavce v vseh obratih in strokovnih službah. V tem je velik del izrednih uspehov, ki jih kljub številnim, na videz nepremagljivim težavam dosegajo v železarni. Vsem članom te prizadevne delovne skupnosti želim seveda veliko in vedno več uspehov pri njihovih prizadevanjih za napredek podjetja,

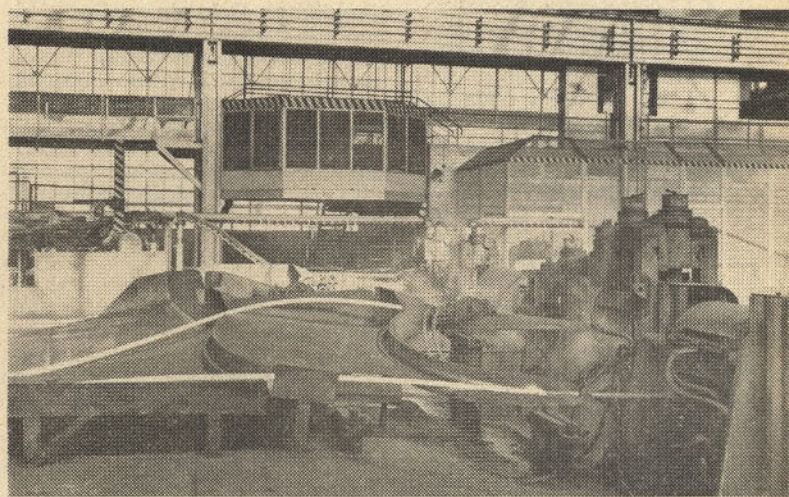
pa tudi v njihovem zasebnem življenju.»

Roka se mu je tresla in — moram priznati — oči so se nama orosile, ko mi je pokazal krasno darilo sodelavcev ob upokojitvi, prelep prstan z vgraviranim posvetilom, darilo, ki bo večna vez med njim in darovalci, med njim

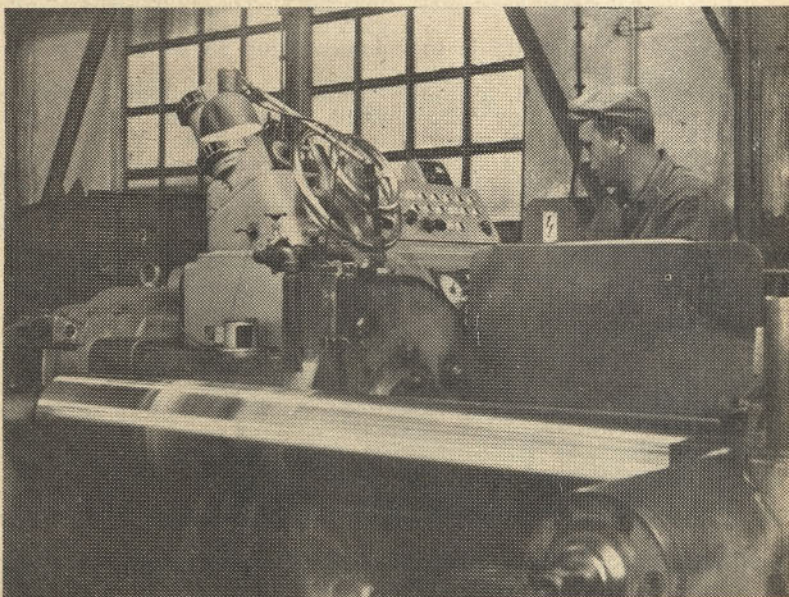
in delovno skupnostjo, v kateri je prebil toliko plodnih let. Težko sem se poslovil od njega in njegove prijazne življenjske družice. Upam, da bomo še kdaj pokramljali tako prijetno kot ob tem snidenju.

R. U.

Iz naših obratov

Na progi v valjarni II

Moderni obdelovalni stroj

Družabno življenje mladih

Na pobudo članov mladinske organizacije je predsedstvo TK ZMS imenovalo odbor za družabno življenje in mu poverilo nalogo, da prouči stanje na področju družabnega življenja.

Na podlagi ugotovitev komisije je predsedstvo uvedlo začasno obliko sobotnih disco plesov. V soboto 14. 4. je bila že peta tovrstna prireditve.

Prireditve je vsako soboto od 18. do 22. ure v avli Kulturnega doma v Štorah. Prostor je lepo urejen: na stenah visijo slike, po prostoru so razporejene cvetlice. Ob vseh stenah so nameščeni stoli, ki pa nikdar niso zasedeni, saj mladi ves čas vneta plešejo. Urejena je garderoba in bife z

brezalkoholnimi pijačami. Glasbo predvajajo z gramofonskih plošč ob uporabi mešalnega pulta in doma izdelanega elektronskega light-showa. Plošče izbira disk-jockey po željah obiskovalcev.

Mladi, ki obiskujejo disco ples so zadovoljni. Vsako soboto jih pride od 100 do 150.

Naj omenimo še zanimivost: odbor vodi neko vrsto članske evidence. Vsakdo, ki plača letni prispevek 20 din, dobi izkaznico in ima pri vstopu popust več kot 50 %.

Ob zaključku je prav, da pohvalimo prizadevne organizatorje in jim želimo pri delu še nadaljne uspehe.

ČIČKO

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT

ŠE NAPREJ BOGAT PROGRAM DELA

TVD PARTIZAN — KOVINAR Store združuje v sedmih sekcijah okoli 500 članov od cicibanov, pionirk in pionirjev, do mladincev in starejših članov, oziroma članic. Uspehe in težave posameznih sekcij poznamo, ker smo prizadevanja, napore, težave in uspehe posameznih sekcij objavljali v našem glasilu. Vemo, kako obsežen program ima sekcija splošne vadbe z vrstami cicibanov, pionirjev, pionirk, mladincev in članic, koliko mladih so naučili plavati, kakšne uspehe so najmlajši dosegali v partizanskem mnogoboju in podobno. Vemo za uspehe naših smučarjev, posebno še za uspehe 10-letnih prizadevanj v šoli in tečajih smučanja, s čimer bo ta sekcija še nadaljevala. Naši košarkarji so zasedli lani v slovenski ligi vzhod izredno dobro 3. mesto. Nogometaši imajo v svojih vrstah tudi mlade in starejše. V okviru celjske lige je mladina na 6. mestu, pionirji pa so na 3. mestu. Še vedno dosegajo naše kegljavnice odlične rezultate na vseh tekmovanjih, Eva Ludvikova je na zadnjem mednarodnem srečanju v Radencih zasedla z Mirom Steržajem v parih prvo mesto, enako se je uvrstila med posameznice, o čemur poročamo v posebnem prispevku. Namizni tenis in odbojka sta večinoma rekreativnega značaja. Lepo se uvrščajo eni in drugi v tekmovanjih v celjskem območju, v sindikalnih tekmovanjih in v metalurških športnih igrah. Odbojkaši bi radi ustanovili svojo sekcijo, zdaj delujejo v sestavi sekcije za splošno vadbo.

V zastavljenem programu za prihodno delovno dobo zasledimo številne naloge, poleg naštetih tekmovanj, na katera so posamezne sekcije vezane. Tu je popravilo atletske steze in zelenic na stadionu, ureditev ograje okrog stadiona na Lipi, ureditev razsvetljave na malih igriščih, novih konstrukcij za košarko, pokritega prostora na košarkarskem igrišču, ureditev balinališča, okolice telovadnice, kegljišča, posebno pa še prekritje strehe na telovadnici, ureditev poda v prostorih za namizni tenis in še nešteto drugih del. Plavalna in smučarska šola bosta še naprej v programu dela. K splošni vadbi bo treba pritegniti mladinke, ki se doslej niso vključile v redno vadbo.

TVD Partizan — Kovinar pa je eno od redkih društev, ki zelo lepo sodeluje s poklicno šolo in z osnovno šolo v Štorah, kar je naglasil tudi predstavnik občinske zveze za telesno kulturo iz Celja, tovariš Dorn, ko je na občnem zboru društva 23. marca t.l. dal priznanje vodstvu društva in sekcij ter vsem posameznikom, ki žrtvujejo veliko prostega časa in dela, da društvo tako lepo uspeva. Ravnatelj osnovne šole Store je izrazil željo, da bi tudi naprej še tako lepo in uspešno sodelovali. Pri izvajanju bogatega programa bodo v prihodnje lahko računali na pomoč osnovne šole, tako pri delih na stadionu in igriščih, kot tudi povsod, kjer bo to le možno. Tako pomoč je obljubil tudi predstavnik delovne skupnosti železarne in pred-

stavnik sindikalne organizacije. Tovariš Dorn je povedal, da se bo pri občinski zvezi za telesno kulturo vedno zavzemal za čim izdatnejšo pomoč temu prizadevanemu društvu. Ko je bilo obravnavano obširno področje dela društva in obsežen program v naslednji delovni dobi, je bilo podarjeno, da bodo društvu poleg moralne in druge pomoči potrebna tudi izdatna finančna sredstva za izvedbo tako obsežnega programa v sekcijah. Občni zbor je pozdravil tudi predstavnik Planinskega društva Store, ki je izrazil zadovoljstvo z dosedanjim sodelovanjem in obenem željo za tako sodelovanje tudi v prihodnje. Člani tega društva bodo radi priskočili na pomoč pri izvedbi obsežnih del na stadionu in pri igriščih okoli stadiona, seveda pa tudi pri delih, ki so predvidena

še izven tega programa. Vedeti je treba, da je v programu dela tudi graditev urbanistično zelo posrečeno zamišljenega **plavalnega bazena pri Domu železarjev na Teharjah**, za kar je že izdelan idejni projekt. Pristop k graditvi in izvajanje del so odvisni od potrebnih finančnih sredstev, ki jih društvo samo ne zmore. Ker pa je bazen predviden na terenu, ki je tik pred Celjem in pride v poštev torej tudi za celjske kolektive in ustanove, računajo na vsestransko pomoč merodajnih ustanov in forumov v Celju. Predvidena je tudi graditev TRIM steze na Svetini in manjše v Štorah. Predsednik društva, tovariš Sotlar je v svojem referatu naglasil, da bo treba v prihodnje posvetiti na vseh straneh in forumih več pozornosti smotnejšemu programiranju na področju

množične telesne vzgoje in rekreacije. Zagotoviti bo treba materialne, kadrovske, organizacijske in druge pogoje za stalno in normalno razvijanje te dejavnosti. Izogibati se bo treba neustreznim in predragim tekmovalnim sistemom, težnjam za osebnim, klubskim ali lokalnim prestižem in drugim napakam. Telesna kultura delovnih ljudi v delovnih organizacijah mora postopoma postati pravica vseh zaposlenih. Pri razvojnih načrtih bi morali biti vključeni tudi načrti razvoja telesne kulture zaposlenih. Tu je mišljen tudi razvoj rekreacijske dejavnosti.

Program in načrti so tu, dobra volja tudi, potrebna je torej vsestranska podpora merodajnih ustanov, forumov in organizacij, da bomo v doglednem času lahko kaj napisali o njih realizaciji.

KEGLJANJE

Še vedno se nadaljuje tekmovanje v okviru 2. republiške conske lige kjer sodelujejo tudi člani naše kegljaške sekcije. V 4. kolu so nastopili v Hrastniku s kegljači »Fužinarja« iz Raven. Izid tekme je bil 6682:6905 za »Fužinar« Ravne. Naši so dosegli naslednje rezultate: Kavka 876, Cmok Drago 849, Cmok Ervin 848, Lubej 847, Gračner 826, Škoberne 825, Zorc 806 in Majcen 805 podrtih kegljev.

5. kolo je bilo v Žalcu, naši nasprotniki so bili kegljači Maribora. Na precej lahkem kegljišču v Žalcu naši niso imele sreče in so izgubili proti Mariboru z rezultatom 6851:6920. Rezultati posameznikov: Gračner 898, Kavka 888, Cmok Ervin 863, Cmok Drago 862, Škoberne 862, Zorc 831, Lubej 826, Sivka 821.

6. kolo je bilo v Slovenj Gradcu s kegljači »Lokomotive« Maribor. Naši so ponovno izgubili z rezultatom 6834:6996. Posamezniki so podrti naslednje število kegljev: Zorc 892, Gračner 882, Škoberne 880, Kavka 852, Majcen 841, Cmok Drago 836, Cmok Ervin 835 in Lubej 816.

7. kolo so odigrali takoj naslednji dan na kegljišču »Carda« pri Murski Soboti, kjer je izrazito težko kegljišče. Naš nasprotnik so bili ponovno kegljači »Fužinarja« iz Raven in smo izgubili z rezultatom 6564:6609. Posamezniki so podrti naslednje število kegljev: Cmok Drago 848, Kavka 843, Cmok Ervin 834, Sivka 821, Zorc 814, Gračner 813, Majcen 791, Škoberne 782.

Sedaj čaka naše še zadnji nastop na kegljišču »Dijana« Murska Sobota, kjer upamo, da bodo na precej lahkem kegljišču, dosegli lepe rezultate.

Po propozicijah KZS in kegljaških podzvez, bodo izračunali končno uvrstitev za ekipe na podlagi točkovega sistema s tem, da bodo vsaki ekipi prišteli negativne točke iz vsakega kegljišča posebej. Negativne točke dobijo na osnovi doseženega mesta na posameznem kegljišču in to od

1 do 12. Zaradi tega morajo vse ekipe odigrati vseh 8 kol, šele nato bo možno izračunati končni vrstni red. Prvoplasirana ekipa bo dobila pravico nastopa v 1. republiški ligi, medtem ko bosta zadnji dve ekipi izpadli iz 2. lige, namesto njih pa se bosta uvrstila dva nova kluba, ki si bosta priborila pravico nastopa na osnovi kvalifikacij za vstop v 2. consko ligo.

Na kegljišču »Maksa Perca« v Ljubljani in »Tehnike« v Ljubljani je bilo 7. in 8. 4. 1973 republiško prvenstvo mladinskih ekip in posameznikov. Ker nimamo mladinske ekipe, smo prijavi samo posameznike in sicer 2 mladinki in 1 mladince, ki so dosegli naslednje rezultate: Rožman Dušan v disciplini 1×200 lučaje, 766 podrtih kegljev, Kolenc Vida v disciplini 1×100 lučaje, 363 podrtih kegljev in Otorepec Ljubica 341 podrtih kegljev.

Ker sta obe kegljišči težki in

so naši prvič nastopili na takšnem tekmovanju, smo z doseženimi rezultati lahko zadovoljni.

Članice pa imajo v maju zadnje kolo republiške lige, trenutno so na 3. mestu, končne rezultate in uvrstitev pa bomo javili po odigranem zadnjem kolu dne 4. in 5. maja na kegljišču »Maksa Perca« v Ljubljani.

Prvi mednarodni turnir »Radenske« je bil v dneh 7. in 8. aprila letos v Radencih. Na njem je sodelovala tudi naša članica Eva Ludvik, ki je nastopila v paru z Mirom Steržajem. Tekmovali so v disciplini mešani pari 2×300 lučaje. Nastopili so mešani pari iz Avstrije, Madžarske, Romunije in Jugoslavije. Eva Ludvik je na tem turnirju dosegla izreden uspeh, saj je v paru z Mirom Steržajem osvojila prvo mesto z 2727 podrtimi keglji. Prav tako je bila z 857 podrtimi keglji prva v ženski konkurenci posameznic.

DRUGO MESTO V ŠAHU

Dne 9. aprila 1973 se je v prostorih celjskega šahovskega kluba končalo sindikalno šahovsko prvenstvo Celja. Od 39 sodelujočih ekip, je ekipa Železarne Store, v postavi: Janežič, Čagalj, Potočnik, Arzenšek, Škerl in Mikola, zasedla odlično 2. mesto.

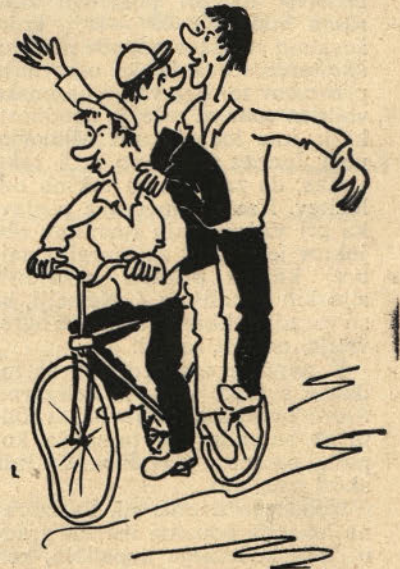
Končni vrstni red: 1. Ingrad 31 točk, 2. Železarna 30 točk, 3. Aero 27 in pol točke, 4. EMO 25 točk, 5. Klima 22 in pol točke, 6. Cinkarna 21 in pol točke itd.

Na posameznih deskah so dosegli naši šahisti naslednje rezultate:

1. deska: Janežič 7 in pol točke (od 9 možnih točk); 2. deska: Čagalj 5 točk (5); 3. deska: Potočnik 2 in pol točke (8); 4. deska: Arzenšek 5 in pol točke (9); 5. deska: Škerl 6 in pol točke (9); rezerva: Mikola 3 točke (5).

Najboljši uspeh na prvi, drugi in peti deski so imeli Janežič, Čagalj in Škerl, kjer moramo še posebno poudariti uspeh Čaglja, ki je poleg najboljšega uspeha na drugi deski, beležil sploh najboljši uspeh na celotnem tekmovanju, saj je dobil vse partije.

TUDI ŠPORT?

Trije možje med »šihom« na biciklu, da o Bizelčanu ne govori mo

Rekreacijski center

(Nadaljevanje s 7. strani)

Glede na to, da je Teharje oddaljeno od središča Celja samo 3 minute vožnje z osebnim avtomobilom; 5 minut vožnje z avtobusom ali kolesom in 11 minut peš hoje — na eni strani, ter z zanimivostjo drugih delovnih organizacij in družbeno-političnih ustanov ter šol za gradnjo kopalnice na Teharjih — na drugi strani, je pri izdelavi programa in študij končna oblika programa sestavljena tako, da zadovolji potrebam vseh bodočih koristnikov. Glede makro in mikro lokacije so glede na pomisleke, ki so jih izrazili nekateri v zvezi z onesnaženim zrakom na območju Teharij, narejene temeljite študije, ki so popolnoma ovrgle vsak sum. Zaradi konfiguracije terena v območju, ki formira mikro-klimatske pogoje Teharja, imajo značni tokovi takšno smer, da onesnažene zračne gmote (plini iz okoliških tovarn) nesejo mimo izbrane lokacije Mlinarjevega Janeza, in celo mimo celega Teharja. Pri tem pa, zoženost prostora med hribom Teharje in Zvodnim, ki se na severozahodu, v delu izven izbrane lokacije razširi, zveča pretok zračnih tokov in s tem pospeši premikanje — oddaljevanje onesnaženih zračnih gmot, s področja Teharij.

Biološka študija flore na izbrani mikro lokaciji kaže, da za življenje in razvoj teh, vladajo povsem ugodni pogoji. Da nobena vrsta, niti enota ni ogrožena, oziroma, da do teh ne segajo naravne količine strupenih tovarniških plinov. Zaradi tega se vegetacija povsem normalno razvija.

Komunalna opremljenost parcele z izjemo priključitve fekalne kanalizacije, je popolna. Komunikacijske zveze so že regulirane z obstoječimi in bodo še boljše po izgradnji hitre ceste, ki poteka v neposredni bližini Mlinarjevega Janeza.

Zaradi neposredne bližine izbrane mikrolokacije z Železarno Store, oziroma zaradi zadostne količine zelo tople hladilne vode, ki jo železarna v svoji tehnologiji proizvaja in jo brezplačno lahko deponira za ogrevanje bazenske vode in prostorov zimskega in letnega kopalnice, izbrana mikrolokacija dobi posebno kvaliteto. Dejstvo, da pri pokritem zimskem kopalnicu 40%—60% vzdrževalnih stroškov odpade na stroške prezračevanja in ogrevanja prostorov ter ogrevanja bazenske vode in vode za tuše, je ugodnost, ki jo ima lokacija pri Mlinarjevem Janezu sama po sebi tako velika, da zadošča za takšno odločitev. Kako pomembna postavka pri vzdrževanju tovrstnih objektov je izdelek za energijo, najbolj kažejo primeri nekaterih zimskih kopalnic v Z. Nemčiji, ki so zaradi velikih stroškov za ogrevanje, pozimi zaprti!

K temu je treba dodati še to, da bo s toplo vodo iz Železarne Store ogrevana tudi voda v odprtih bazenih, kar podaljša kopalno sezono v plavalnem bazenu skozi vse leto.

Nobenega dvoma ni, da izbrana lokacija popolno ustreza gradnji zimsko-letnega kopalnice, ker razen »standardnih« pogojev katerim zadošča, investitorju zagotavlja 40%—60% cenejše vzdrževanje objektov.

Urbanistična mikrolokacija:

Funkcionalno zemljišče, namenjeno zimsko-letnemu kopalnicu omejujejo obstoječi segmenti tanglecjalnega kraka ceste II. reda Celje—Rogaška Slatina, železniške proge Celje—Zidani most ter lokalne ceste Teharje—Železarna Store. Kompleks je funkcionalna in oblikovna celota, ki ohranja in vključuje vse obstoječe kvalitete značilnosti (travnate površine, drevesni fond, peš-poti in dom Mlinarjevega Janeza).

Zimsko kopalnicu je postavljeno v severozahodnem delu parcele in se v smeri vzhod-zahod naveže na južni del nekdanjih hlevov. Letno kopalnicu pa je postavljeno v centralnem delu kompleksa s pretežnim delom na pobočju hribočka, južno od zimskega kopalnice. Južni del kompleksa je predviden za odprta igrišča in trim steze. Na najbolj izpostavljenem severozahodnem delu parcele, ob cesti Celje—Rogaška Slatina so postavljena parkirišča. Obstoječa travnata in z drevesi urejena planota se v celoti ohranja, s tem, da se uredijo peš poti — steze.

Zgradbo zimskega kopalnice sestavljata dvoetažni prehod med obstoječim poslopjem (nivo pritličja z vhodi in slačilnicami zimskega kopalnice, letno restavracijo za zunanje goste ter etažno restavracijo za kopalce zimskega kopalnice in zimsko restavracijo za zunanje goste), ter bazenska dvorana (suteran s tehničnimi prostori, nivo pritličja z bazenom in tribunami). Maksimalna višina objekta nad terenom bo približno 8 m. Oddaljenost od Mlinarjevega Janeza je tolika, da ohranja nujno potrebno distanco do te »meščanske« arhitekture.

Zavedamo se, da je skladnost med zelenim okoljem, obstoječo arhitekturo, ki je vtisnila pečat kompleksu in zgradbo izredno pomembna. Poleg tega gre za objekt, ki bo služil velikemu številu ljudi in je zato pravilna izbira gradiv in konstrukcije, za kasnejšo čim manj zahtevno vzdrževanje objekta, še kako odločilna.

Nosilna konstrukcija objekta je metalna. Fasadni zidovi so zastekleni s »Stoprey« termo regulacijskim steklom, ki ima tudi lastnost »preslikovanja« zunanje okolice, kar prispeva skladnejšemu vključevanju objekta v okolico.

Letno kopalnicu leži na nižji absolutni višini kot jo ima planota na severni polovici kompleksa in na kateri je postavljeno zimsko kopalnicu. Platoji okrog bazenov so krožne oblike in delno vkopani, delno pa ležijo na nasipu, tako, da material ni treba niti odvažati, niti dovažati. Med seboj so platoji v višinskih razlikah za ca. 0,60 m, s tem, da je ploščad okrog plavalnega bazena na najnižji višinski koti. S tem objekt maksimalno sledi konfiguraciji terena na eni strani, na drugi strani pa dobimo razgibanost objekta, kar daje temu še večjo atraktivnost. Višinska razlika pobočja je izrabljena za postavitev ležalnikov, ki se amfiteatralno, iz smeri sever-jug spuščajo do platoja posameznih bazenov. Ležalniki, s tem pa tudi celotno letno kopalnicu je obrobjeno z betonsko »škarpo« — zidom, čigar vrhnji del je obli-

kovan kot cvetličnjak, in sicer na severni, vzhodni in zahodni strani. Letno kopalnicu na južni strani zaključuje zgradba, v kateri je kompletni servisni blok: garderobni in sanitarni filter za obiskovalce, tehnični prostori, restavracija, kegljišče, klubski prostori ter skladišče z delavnico. Gabarit zgradbe zapira kopalnicu pogled na objekte, ki za rekreacijo ne delujejo primerno. Istočasno pa je veduta na hribovju, ki se dviga iznad Voganje in objektov železarne, odprta. S tem pa nismo dosegli samo usmerjanje na kvalitetnejše vedute, ampak smo dosegli intimno atmosfero in s tem pripomogli, da postane kopalnicu še bolj privlačno zbirališče ljudi. V konkretnem primeru, bo takšna postavitev zgradbe vplivala na mikro-meteorološke pogoje, ker bo na kopalnicu zavetje, to pa bo imelo pozitiven vpliv posebno v hladnejšem obdobju.

Današnji pogledi na kulturno kopanje so takšni, da se kopanje ne sestoji samo v bivanju v vodi in sončenju, ker spoznavamo ustreznost povezave z različnimi igrišči, z zelenim ambientom in drugim, zakaj tu ne gre samo za estetsko, ampak tudi za funkcionalno dopolnjevanje. Zato smo v jugozahodnem delu površine, namenjene za letno kopalnicu, postavili igrišča za kopalce. V treh terasah, ki so med seboj v višinskih razlikah ca. 1 m, in so pregrajene s cvetličnjaki, so po hrupnosti razvrščena igrišča. V najbolj severnem kotu tega dela, v neposredni bližini otroškega bazena, so »slapovi« namenjeni igri otrok.

Zaradi čim večje higiene v kopalnicu in čim manjše obremenitve filtrskih naprav, okrog bazenov ni travnatih površin za sončenje. Te so urejene na ravni strehi slačilnic, kamor pridemo po rampi, neposredno s ploščadi pred zgradbo in po stopnicah iz restavracije. Razen sončenja na travi, se z ravne strehe slačilnic odpira lep pogled na celotno kopalnicu in odprta igrišča za zunanje goste, ki so na južni strani zgradbe.

Konstrukcija celotnega letnega kopalnice; zgradbe, bazenov, platojev okrog bazenov, amfiteatralnih ležalnikov, igrišč in »škarpe« — mejnih zidov, je iz armiranega betona, kar zagotavlja najcenejšo in najmanj zahtevno vzdrževanje.

Zaradi že omenjene ugodnosti brezplačnega koriščenja zelo tople vode, bo voda v plavalnem bazenu ogrevana skozi vse leto, v rekreacijskem in otroškem pa samo, ko zunanja temperatura to dovoljuje. V času z nizkimi zunanji temperaturami je dostop v plavalni bazen s toplo vodo po kanalu, ki se začne v ogrevanih, posebnih slačilnicah. Pri izhlapevanju tople bazenske vode, se nad gladino, v višini ca 0,50 m zadržujejo topli hlapi, zaradi česar predpostavljamo, da v zimskem času ne bo potrebna posebna zaščita glav. K temu bo prispevala tudi lega bazena, na najnižjem delu »lijaka« obkroženega z amfiteatralnimi ležišči, zgradbo in robnim zidom.

Kapaciteta

Zimsko kopalnicu: bazen veličine 25 × 12,5 m, maksimalne globine 2 m. Zaradi večje fleksibilnosti je dno bazena premično do globine 0,00 m, kar omogoča kopanje tudi najmanjšim otrokom. Čas premikanja dna je 4 minute.

Površina bazena je 312,5 m². Kapaciteta zimskega kopalnice je 156, maksimalna pa 203 kopalce na uro (1827 kopalcev na dan).

Za 203 kopalce so predvidene 3 skupne slačilnice s po 70 omaricami in 12 (po 4 v vsaki slačilnici) preoblačilnih kabin. V vsaki slačilnici sta še po 2 umivalnika za umivanje nog, 2 napravi za dezinfekcijo nog, 2 fena za sušenje las. V posebnem delu je še 7 tušev ter 4 WC za kopalce. Na tribunah, ki so istočasno ogrevane klopi za kopalce, je prostora za 140 gledalcev oziroma kopalcev.

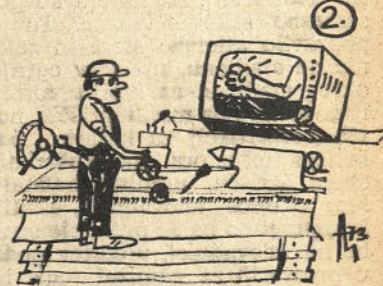
Letno kopalnicu: ima 3 bazene; plavalni velikosti 50 × 21 m, globine (sa sedaj) 2—2,20 m, rekreacijski velikosti 25 × 25 m, globine 0,65—1,30 m in otroški velikosti 20 × 20 m, globine 0,25—0,65 m. Skupna površina bazenov je 2075 kvadratnih metrov (1050 m² + 625 m² + 400 m²). Kapaciteta letnega kopalnice pa je pri tem: 2500 kopalcev ob istem času, maksimalni dnevni obisk cenimo na 4000 prodanih vstopnic.

Ker bo med obiskovalci ca. 30 odstotkov otrok, rabimo ob konicah garderobnih mest le za približno 70% obiskovalcev (1750 oseb). Za kopalce letnega kopalnice je predvidenih 140 preoblačilnih kabin, 40 sezonskih-družinskih kabin, 7 preoblačilnih kabin zimskega režima, 1 skupna slačilnica ter 66 omaric v delu zimskega režima, 40 omaric v skupni slačilnici in 1570 omaric v moškem in ženskem delu.

AVTOMATIZACIJA VODENJA

prej in...

... potem

— Francelj, si že slišal o delavski samokontroli?
— Sem, samo ne vem, kdo bo koga in kako...

Umrli v mesecu marcu

ESIH IVAN, star 47 let, doma v Vinskem vrhu, po poklicu kurjač sušilnih peči v Železarni Štore — obratu livarna valjev zaposlen 18 let, je umrl zaradi težke bolezni dne 30. marca 1973.

JOST MIHAEL, star 42 let, iz Kranj pri Šentjurju, po poklicu valjar, je bil zaposlen v Železarni Štore — valjarni, 26 let. Dne 6. 3. 1973 je umrl zaradi prometne nesreče na poti iz službe.

TRUPEJ IVAN, star 40 let, iz Pečovja, zaposlen v naši delovni organizaciji — obratu valjarni, 23 let, je dne 12. 3. 1973 umrl zaradi težke bolezni.

NEZGODE PRI DELU

V marcu 1973 je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezdod pri delu:

Elektroplavž 1, Jeklarna 3, Valjarna I. 1, Valjarna II. 2, Obdelovalnica valjev 1, Livarna I. 5, Livarna II. 1, Elektroobrat 1, skupaj 15.

Brez nezdod pri delu so bili naslednji obrati in oddelki: Jeklovlek, Kalibrirni odelek, Obdelovalnica litine, Modelna mizarna, Samotarna, Energetski obrat, Merilna služba, Mehanična delavnica, Promet, Razvojni oddelk, OTK, Ekspedit in ostalo.

Pri delu so se poškodovali:

ELEKTROPLAVŽ

TAJNIKAR Janezu (16 let — 3. nezdoda) je spodrsnilo na stopnicah in si je poškodoval rebra ter zlomil desno nogo.

JEKLARNA:

KRANJC Ivanu (4 leta — 1. nezdoda) so pri izvleku ingotov zdrsnile klešče in si je zvil levo roko v zapestju.

LESJAK Franc (2 leti — 6. nezdoda). Pri nameščanju izlivnega žleba so mu zdrsnile klešče in mu poškodoval palec desne roke.

ZALOKAR Franc (15 let — 7. nezdoda). Pri transportu opeke mu je med odbojniki prekucnika stisnilo desno nogo.

VALJARNA I.

BEZGOVŠEK Ivan (4 leta — 3. nezdoda). Valjavec je izšel krivo iz ogrodja in mu povzročil opekline v gležnju desne noge in dlani leve roke.

VALJARNA II.

MARKOVIČ Stane (1 leto — 6. nezdoda), je pri poravnavanju od-

ZAHVALA

Ob tragični izgubi ljubega moža in očeta

MIHAELA JOSTA

se vsem njegovim sodelavcem, godbi, delovnemu kolektivu in ostalim, ki ste darovali vence, z nami sočustvovali in ga pospremili na njegovi zadnji poti — iskreno zahvaljujem.

Zalujoča žena in otroci

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

KARLA KRESNIKA

upokojenca Železarne Štore, se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, posebna zahvala sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli nudili svojo pomoč, godbi na pihala Železarne Štore, ter sindikalni podružnici za darovana venca.

Zalujoči žena Neži, hčerke Dragica, Silva in Erika z družinami ter ostalo sorodstvo.

rezkov nespretno zadel z roko ob oster rob in si poškodoval palec desne roke.

POVALEJ Jože (1 leto — 2. nezdoda) je šel pomagat brusilcu lansirat gredico na brusilni stroj, kjer mu je stisnilo zapestje leve roke.

OBDELOVALNICA VALJEV

TROBIŠ Ignac (1 mesec — 1. nezdoda). Pri zategovanju matice mu je zdrsnil ključ in se je udaril po četrtem prstu leve roke.

LIVARNA I.

ARTNAK Janez (16 let — 5. nezdoda). Zaradi netesnosti ventila je uhajal plin, ki je povzročil zastrupitev.

KOKOL Vinko (2 leti — 1. nezdoda). Pri prižiganju plina se mu je sodelavec vrgel kos na tretji in četrti prst leve roke.

KOREN Franc (16 let — 5. nezdoda). Pri prižiganju plina se je zaradi počene cevi plin vnel in mu povzročil opekline na levi roki (ni nosil zaščitnih rokavic).

LORGER Karl (3 mesece — 2. nezdoda). Pri nakladanju na vsipni voziček mu je grodelj stisnil drugi prst desne roke.

SRAMEL Srečko (2 meseca — 1. nezdoda). Sodelavec mu je zaradi neprevidnosti vrgel kos zlomnine po prstih leve roke.

LIVARNA II.

PAJK Ciril (14 dni — 1. nezdoda). Rezalni stroj se mu je zagozdil in nato zdrsnil ter mu poškodoval koleno leve noge.

ELEKTROBRAT

GRIL Peter (3 leta — 2. nezdoda). Na mastni prečki lestve mu je spodrsnilo in si je izpahnil gleženj desne noge.

NEKAJ SPLOŠNIH PRAVIL PRI DELU NA BRUSILNEM STROJU

— Montažo, nadzor in pregled brusilnega stroja, mora opraviti strokovnjak.

— Pri delu naj se enakomerno obremenjuje brusna plošča, zato pomagala oziroma pripomočki niso dovoljeni.

— Občasno je potrebno prekontrolirati uravnóteženost brusna, poravnavanje pa se mora opraviti strokovno.

— Delovno mesto ne smemo založiti z materialom in pustiti je treba dovolj široke prehode.

— Po morebitnem razletu brusne plošče je potrebno pregledati,

da ni prišlo do poškodbe delovnega vretena, prirobnic ali zaščitnih ohišij.

— Vsako brušenje brez zaščitnih očal je prepovedano in nevarno.

— Po skrbno opravljeni montaži se morajo vsi brusni pri polnem številu obratov vrteti najmanj 5 minut brez obremenitve. V času poizkusnega zagona se morajo vsi prisotni oddaljiti od stroja.

KAJ STORITI OB NEZGODI PRI DELU?

Pogosti so primeri, da delavci ne ravnaajo povsem pravilno ob nezdodah pri delu. To velja predvsem za manjše poškodbe, ko poškodovanec smatra, da manjša ureznina, ubod, udarec ali opekline ne morejo imeti večjih posledic in zato ne iščejo ustrezne strokovne pomoči. Praksa je pokazala, da so takšna mnenja zmotna in nepravilna in vodijo dostikrat tudi k neželenim nevséčnostim. Predvsem velja to za primere, ko nastopijo komplikacije in želijo poškodovanci po nekaj dneh uveljaviti nezdodo pri delu, brez sleherne dokumentacije.

Vse te nevséčnosti bi seveda odpadle, če bi postopali pravilno, to je, da bi za vsako — tudi najmanjšo nezdodo iskali ustrezno strokovno pomoč.

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

ŠOLSKI KOVINARSKI IN METALURSKI CENTER ŠTORE

razpisuje prosto delovno mesto vodje izobraževanja odraslih.

Pogoj:

1. višja ali visoka izobrazba;
2. izkušnje pri izobraževanju odraslih.

Nastop dela mogoč takoj ali po dogovoru.

Prijave pošljite na ŠKIMC Štore.

ZAHVALA

Karel GORJUP, delovodja čistilnice livarne II se iskreno zahvaljujem svojim sodelavcem za lepe želje, izrečene ob odhodu v pokoj, posebno še za spominsko darilo, ki mi je izredno dragoceno in mi pomeni trajno vez s sodelavci in delovno skupnostjo železarne, obenem pa drag spomin na prestane težke pa tudi lepe ure v železarni.

Se enkrat vsem prav lepa hvala in iskrene želje za nove in nove uspehe v delovni skupnosti in v zasebnem življenju.

OBJAVA

PROSTEGA DELOVNEGA MESTA

Skladno s členom 19. temeljnega zakona o delovnih razmerjih ter 21. člena pravilnika o delovnih razmerjih Železarne Štore,

razglašamo prosto delovno mesto

HIŠNIKA SAMSKIH DOMOV

Poleg splošnih, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da ima uspešno končano osnovno šolo in

— izpit za kurjača centralne kurjave.

Družinsko stanovanje je v samskem domu.

Pismene prijave za objavljeno delovno mesto sprejema kadrovskega sektorja do zasedbe delovnega mesta.

KADROVSKE VESTI

V mesecu marcu so bile naslednje kadrovske spremembe v naši delovni organizaciji:

Iz JLA so se vrnilo:

MARČEN JAŽEF, NK delavec v livarni valjev; TOMPLAK MARTIN, NK delavec, stanovanjsko gradbena enota; ZUPAN MARJAN, NK delavec, livarna sive litine; LUGARIČ JOSIP, NK delavec, livarna sive litine; HROVAT LEOPOLD, KV strojni ključavničar, energetski oddelk; VREŽE JOŽE, KV livar, livarna sive litine.

Novi člani delovne skupnosti:

V valjarni II: SENICA MATIJA, JEZOVSEK FRANC, KISELJAK JOŽEF, POLŠAK JOŽEF — vsi NK delavci. V livarni valjev: JUG JANEZ, PK varilec, DRAME ANTON, RATAJ KARL, REHAR FRANC, TADIČ BLAŽ, VODEB IVAN — vsi NK delavci. V obdelovalnici valjev: GROBIN FRANC, NK delavec, SORČAN ANTON, KV strugar, GORIŠEK SREČKO, PK skoblar. V tehničnem sektorju: LESKOVSEK LEON, dipl. inženir elekt. tehnike — kot pripravnik; v merilni službi KOJTERER VLADIMIR, KV radio-mehaničnik. V upravi osnovnih sredstev — skladišču: CRETNIK ZDRAVKO, VODIŠEK STANKO, KUNSTIČ BOJAN — vsi NK delavci. V mehanični: GALIČ MILAN, KV strugar, v livarni sive litine: MOČNIK MILAN, NK delavec. V gostinski enoti: JELOVŠEK TEREZIJA, NK delavka, KITAČ MARJAN, KV kuhar. V komunalnem oddelku: STRAŠEK AGICA in VIDIČ IVAN, oba NK delavca. V valjarni I: JAZBEC JOŽE, ZALOKAR IVAN — oba NK delavca. V elektroobratu: URBIČ VLADIMIR, KV obratni elektrifikar. Na ekspeditu: ZAVRŠKI VINKO, NK delavec; v jeklovleku: PERC MARJAN, KV strojni ključavničar; v jeklarni: ŽOGAN IRENA, KV natakaričica.

Vsem želimo dobro počutje med nami.

Na odslužitev kadrovskega roka v JLA so odšli:

KOČAR MARJAN, NK delavec iz jeklovleka; GOBEC IVAN, NK delavec iz valjarne II; ZIDANSKI RUDOLF, PK premikač iz prometa; PLATOVSEK BOZIDAR, KV strugar iz obdelovalnice valjev; LUBEJ IVAN, PK žerjavovodja iz valjarne II; JAGODIČ LEOPOLD, KV strugar iz mehanične delavnice; PEČEK FRANC, NK delavec iz valjarne I; VRTOVEC BRANKO, KV obratni elektrifikar iz elektroobrata; HRASTNIK DRAGO, NK delavec iz valjarne I; SREBOTNJAK DUŠAN, ekonomski tehnik — referent, iz komercialnega sektorja, VRAŽIČ ZVONKO, PK avtogeni rezalec iz jeklarne; TOVORNIK FRANC, PK premikač iz prometa, GAJŠEK ZDRAVKO, NK delavec iz livar. sive lit.; STOJAN FRANC, PK vrtalec iz obdelovalnice valjev; KOČEVAR IVAN, strojni tehnik iz vzdrževanja transportnih naprav; LESKOVSEK ANTON, delavec iz šamotarne; BUKOVŠEK BRANKO, delavec iz livarne II; DOBOVIŠEK MARJAN, KV strojni ključavničar iz obdelovalnice valjev; PILKO FRANC,

PK strugar iz obdelovalnice valjev.

Po lastni želji so odšli iz podjetja:

HOLCINGER MIRKO, NK delavec iz šamotarne; ARZENŠEK STANKO, ekonomski tehnik — referent, iz komercialnega sektorja; PERC ALOJZ, NK delavec iz livarne valjev.

V preizkusni dobi sta bila odpuščena:

ŠARLAH ANTON, NK delavec iz livarne sive litine in LADROVCI ŠAIP, NK delavec iz valjarne II.

Po izteku delovne pogodbe je prenehalo delovno razmerje

ŠTOR ALOJZIJI, NK delavki iz komunalnega oddelka.

Zaradi samovoljne zapustitve dela je prenehalo delovno razmerje:

KOZOVINC ROMAN, žerjavovodja iz livarne sive litine; KUNSTIČ DANIELA, KV kuharica; SIVKO LJUDMILA, administratorica — obe iz gostinske enote; RISTESKI PAVLE, KV ključavničar, JEZOVSEK MARJANA, administratorica iz komercialnega sektorja; BELEJ JANEZ, delavec iz valjarne II; ZAVRŠKI VINKO, delavec iz ekspedita; KOPRIVČ BOGDAN, delavec iz mehanične delavnice; GRAJZL STANISLAV, PK kurjač plinskih peči, valjarne II; JESENKO STANISLAV, KV rezkar iz obdelovalnice valjev; KODELA STANKO, delavec iz valjarne I; MILETIČ PREDRAG, KV ključavničar iz energetskega obrata; ZAKOŠEK MILAN, delavec iz livarne valjev; ROMIČ FRANC, delavec iz livarne valjev; MARKOVIČ NEDELJKO, PK strugar iz obdelovalnice valjev; KOVČIČ RUDOLF, delavec iz valjarne II; PECIGUŠ IVAN, KV strojni ključavničar iz mehanične delavnice; TURK ALOJZ, delavec iz livarne sive litine; ŠRANČER MARJAN, delavec iz valjarne I; PAVLEVŠKI BLAGOJE, delavec iz jeklarne; MLINAR SLAVKO, delavec iz valjarne I; GERŠAK IVAN, žerjavovodja iz livarne valjev; ŠARLAH DRAGO, delavec iz valjarne I.

Naraščaj v družini so dobili:

JURKOŠEK IVAN iz stanovanjske enote, DROBNE VINKO iz jeklarne, PIAHUTA FRANC iz jeklarne II, IVANUSA MARJAN iz priprave dela 114. sklopa, HRASTNIK KONRAD iz valjarne I, KRAMPERSK STANE iz aglomeracije, REBERSAK MARJAN iz mehanične delavnice, ARZENŠEK MIHAEL iz jeklarne, VERK FERDO iz priprave proizvodnje 117. sklopa, ing. MILANOVIČ SLOBODAN iz mehanske obdelave.

Čestitamo!

Na novo življenjsko pot so stopili:

JURJEC VILI iz avtoodelka, ARH ANTON iz priprave proizvodnje 117. sklopa, REZAR JOŽE iz obdelovalnice valjev, SUŠČEVIČ FRANC iz valjarne I, PODPLATAN FRANC iz OTK in PLANK

OLGA iz ekonomsko-organizacijskega sektorja, ZUPANČ BOJAN iz obdelovalnice valjev, FIJAVŽ LJUBO iz kalibrirskega oddelka,

REBERNAK FRANC iz ekonomsko-organizacijskega sektorja.

Želimo mnogo družinske sreče!

DELOVNO DOLŽNOST SO PREKRŠILI

Komisije za kršitev delovnih dolžnosti pri svetu metalurške enote, kovinske enote, enote vzdrževalnih obratov in skupnih služb so se v mesecu januarju in februarju 1973 sestale štirikrat in obravnavale 41 primerov kršitev delovnih dolžnosti.

V 4 primerih je bil izrečen zadnji opomin, v 15 primerih javni opomin, v 9 primerih opomin, v 4 primerih so bili kršitelji oproščeni krivde in odgovornosti, v 9 primerih je bil postopek ustavljen.

HUJE SO PREKRŠILI DELOVNO DOLŽNOST:

— z zadnjim javnim opominom:

1. JAZBEC JOŽE, valjarna I: 20. novembra 1972 ponovno neopravičeno izostal z dela — **zadnji javni opomin**.

2. MLAKAR JOŽE, jeklarne: 14. 12. 1972 prepozno prišel na delo, dne 15. 12. 1972 pa neopravičeno izostal z dela — **zadnji javni opomin**.

3. ANTLEJ FRANC, livarna II: 16. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **zadnji javni opomin**.

4. VRESNJAK VILI, energetski obrat: 31. decembra 1972 ponovno neopravičeno izostal z dela — **zadnji javni opomin**.

— z javnim opominom:

1. ANTLEJ HINKO, valjarna I: 10. januarja 1973 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

2. MLAKAR VIKTOR, jeklarne: 21. novembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

3. URLEB FRANC, kalibrirski oddelk: 18. januarja 1973 nepriemno izpadel proti sodelavcu — **javni opomin**.

4. FENDRIH STANKO, aglomeracija: 25. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

5. PAVLOVSKI BLAGOJE, jeklarne: 4. decembra in 10. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

6. MAJČEN JOŽE, valjarna I: 9. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

7. GAJŠEK ZDRAVKO, livarna II: 23. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

8. GERSAK IVAN, livarna I: 3. in 4. januarja 1973 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

9. ZAGAJŠEK FRANC, livarna II: 23. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

10. VODEB VINKO, livarna II: 23. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

11. ŠPEGLER PETER, obdelovalnica valjev: 31. oktobra in 25. novembra 1972 neopravičeno izostal — **javni opomin**.

12. ŠARLAH ANTON, livarna II: 18. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

13. MAJKOVIČ HILMIJA, livarna I: 28. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

14. LAVRIHA ANTON, obdelovalnica valjev: 7. oktobra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

15. VERK STANKO, mehanična delavnica: 25. in 26. decembra 1972 neopravičeno izostal z dela — **javni opomin**.

Iz pisarne pravne službe

NAŠI UPOKOJENCI

IRGOLIČ ADOLF, rojen 26. 10. 1929 v Labrucku — Belgija, sedaj pa stanujoč v Štorah. Njegova prva zaposlitev je bila leta 1945 v tekstilni tovarni v Kranju. Leta 1946 pa do odhoda na odslužitev vojaškega roka v JLA, tj. leta 1949, je bil zaposlen v naši delov-

ni organizaciji — valjarni. Po vrnitvi iz JLA se je dne 20. 9. 1952 ponovno zaposlil pri nas v valjarni, kjer je delal na raznih delovnih mestih, predvsem na delovnem mestu predstegača, nazadnje pa v valjarni II kot pultist I. Dne 15. 3. je bil zaradi težke bolezni upokojen kot invalid I. kategorije.

GORJUP KARL, roj. 4. 11. 1912 v Štorah, sedaj stanujoč na Teharjih, delovodja v livarni sive litine. Leta 1931 se je izučil v Mariboru za mehanika, kjer je še potem delal tri leta, nato pa odšel v vojsko. Po vojaščini je bil nekaj časa brez dela in junija 1937 se je zaposlil v Železarni Štorah, kjer je bil razporejen na delovno mesto čistilca litine in v tem poklicu delal vse do upokojitve. Zaradi prizadevnosti pri delu je napredoval najprej za skupinovodjo, julija 1950 pa za delovodjo v čistilnici ter bil v tem svojstvu starostno upokojen dne 31. 3. 1973. Torej nad 35 let dela v čistilnici livarne.

Želimo, da bi še mnogo let uživala zaslužen pokojnino.

DOPIŠUJTE
V NAŠ LIST